

ÅRSRAPPORT

2017

SPAREKASSEN **DJURSLAND**

Cvr.nr. 70558114

Godkendt på Sparekassens repræsentantskabsmøde afholdt den 22. marts 2018.

Allingåbro, den 22. marts 2018

Torben V. Blach
Dirigent

Årsrapport 2017

SPAREKASSEN DJURSLAND

Langgade 42, Vivild, 8961 Allingåbro
Telefon 86 48 60 22 – Telefax 86 48 68 19
CVR-nr. 70558114
Internet: www.spardjurs.dk
E-mail : mail@spardjurs.dk

Indholdsfortegnelse:

Påtegninger

- Side 2 Ledelsespåtegning
Side 3 Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Ledelsesberetning

- Side 7 Ledelsesberetning
Side 19 Risikostyring
Side 23 Strategiske alliancer og samarbejdspartnere

Årsregnskab

- Side 24 Resultat- og totalindkomstopgørelse for 2017
Side 25 Balance pr. 31.12.2017
Side 27 Egenkapitalopgørelse for 2017
Side 28 Noter – anvendt regnskabspraksis
Side 35 Noter – usikkerhed og skøn
Side 37 Noter – risikostyring
Side 39 Noter – hoved- og nøgletal
Side 40 Noter – resultatopgørelse og balance
Side 51 Noter – eventualforpligtelser
Side 54 Kapitalopgørelse

Sparekassens afdelinger:

Allingåbro - erhverv	Hovedgaden 82, 8961 Allingåbro Tlf. 86 48 17 55
Auning	Centervej 8, 8963 Auning Tlf. 86 48 47 66
Grenaa	Sønderport 2, 8500 Grenaa Tlf. 87 79 79 79
Hornslet	Tingvej 10A, 8543 Hornslet Tlf. 87 62 17 17
Knebel	Knebel Bygade 21 A, 8420 Knebel Tlf. 87 52 13 20
Ryomgård	Vestergade 39, 8550 Ryomgård Tlf. 86 39 43 55
Vivild - hovedkontor	Langgade 42, Vivild, 8961 Allingåbro Tlf. 86 48 60 22

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 for Sparekassen Djursland.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af Sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Vivild, den 22. februar 2018

Direktion

Peter Lading Sørensen

Bestyrelse

Pernille Amatrup-Bonløkke
formand

Paul Busk Jensen
næstformand

Allan Thørlauge

Christian Greve

Niels Ole Birk Nielsen

Lene Brejnegaard

Palle Knudsen

Anker Høgh Rasmussen

Torben V. Blach

Karen F. Lisvad
medarbejdervalgt

*Medlem med særlige faglige kvalifikationer jfr. revisionsudvalgsbekendtgørelsen.

Til repræsentantskabet i Sparekassen Djursland

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Sparekassen Djurslands årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit *Revisors ansvar for revisionen af regnskabet*.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af Sparekassen Djursland i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Sparekassen Djursland den 25. marts 1997 for regnskabsåret 1997. Vi er genvalgt årligt ved repræsentantskabsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på mere end 21 år frem til og med regnskabsåret 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centralt forhold ved revisionen

Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen

Nedskrivninger på udlån

Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger. Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de tab, som forventes at være på udlån pr. balancedagen på baggrund af indtrufne begivenheder.

Nedskrivninger af sparekassens udlån foretages såvel individuelt som gruppevist. Der foretages nedskrivninger, hvis der konstateres objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) ud fra indtrufne begivenheder, og det har en indvirkning på størrelsen af de forventede betalinger. Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter, og hvor modelestimaterne er tilpasset kreditrisikoen for sparekassens egen udlånsportefølje.

Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån og størrelsen af nedskrivninger på udlån.

Følgende områder er centrale ved opgørelsen af nedskrivninger på udlån:

- Sparekassens forretningsgange for at sikre fuldstændigheden i registreringen af udlån med OIV, der indgår i beregningen af nedskrivninger.
- Væsentlige forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme, som indgår i nedskrivningsberegningerne.
- Sparekassens opgørelse af gruppevise nedskrivninger, herunder ledelsesmæssige justeringer som følge af tidsmæssige eller modelmæssige begrænsninger.

Der henvises til årsregnskabets note 2 (afsnit omkring måling af udlån), note 3 (afsnit omkring kreditrisici) note 11 og note 16, hvor forhold, der kan påvirke nedskrivninger på udlån er beskrevet.

Vi gennemgik og vurderede de af sparekassen tilrettelagte forretningsgange, herunder kreditafdelingens og ledelsens involvering, der er etableret for at sikre, at udlån med OIV identificeres rettidigt, og at nedskrivninger beregnes i overensstemmelse med regnskabsbestemmelserne.

Vi vurderede og testede de af ledelsen anvendte principper ved måling af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme og de øvrige fremtidige betalingsstrømme, der indgår i nedskrivningsberegninger på udlån med OIV.

Vi foretog test af en stikprøve af udlån med OIV, hvorpå sparekassen havde opgjort individuelle nedskrivninger, hvor vi testede og vurderede nedskrivningsberegningen og anvendte data til underliggende dokumentation.

Vi testede en stikprøve af udlån, der ikke var klassificeret som OIV og foretog vores egen vurdering af, om kreditklassifikationen var passende.

Stikprøverne var risikobaserede og omfattede sparekassens største udlån, udlån med OIV, udlån med svaghedstegn og udlån indenfor segmenter med forøgede risici. Stikprøverne indeholdt herudover tilfældigt udvalgte udlån.

Vi gennemgik sparekassens opgørelse af gruppevise nedskrivninger, herunder ledelsens tilpasning af modelestimaterne til kreditrisikoen for sparekassens egen udlånsportefølje. Vi udfordrede de ledelsesmæssige skøn ud fra vores kendskab til porteføljen, branchekendskab og de aktuelle konjunkturer.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere sparekassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilside-sættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Herning, den 22. februar 2018
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

Michael Laursen
Statsautoriseret revisor
mne 26804

Årsrapporten for 2017 i overskrifter

Årets resultat før skat udgør 18,7 mio. kr., og må betegnes som værende tilfredsstillende set i lyset af det fortsatte lave renteniveau og dermed historisk lav rentemarginal samt øgede administrationsomkostninger. Følgende hovedoverskrifter beskriver året 2017, som desuden er påvirket af Sparekassens sammenlægning med Søby-Skader-Halling Sparekasse ultimo oktober 2017:

- forretningsomfanget er øget med 11,5 %
  - » stigning i udlån på 6,6 %
  - » stigning i indlån på 15,5 %
  - » stigning i eventualforpligtelser (garantier) på 5,8 %
- øgede netto provisionsindtægter med 0,6 mio. kr.
- uændrede omkostninger til personale
- god spredning på udlån og garantier
- indskud i puljer øget med 57,2 mio. kr.
- opfyldelse af pejlemærker i Tilsynsdiamanten
- likviditeten er yderst tilfredsstillende
- aktuel solvensoverdækning på 8,5 %-point og 7,3 %-point efter opfyldelse af kapitalbevaringsbuffer
- forventning til 2018 om en beskeden organisk vækst og et resultat på 15 - 20 mio. kr. før skat.

Hovedaktivitet

Sparekassen er et stærkt lokalforankret pengeinstitut. Hovedaktiviteten er almindelige pengeinstitutforretninger, hvorved forstås: modtage indlån, yde lån og kreditter, handel med værdipapirer og valuta. Desuden rådgiver Sparekassen omkring finansiering, investering, pension, bolighandel, forsikring m.v. Hovedparten af kunderne i Sparekassen er private kunder og lokale erhvervsdrivende.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivning på udlån, hensættelse til garantier, værdiansættelse af domicilejendomme, aktiver i midlertidig besiddelse, immaterielle aktier og til Sparekassens beholdning af unoterede aktier i sektorejede selskaber.

Ledelsen vurderer, at usikkerheden er på et niveau, der er forsvarligt i forhold til årsrapporten. Der henvises til anvendt regnskabspraksis i note 1 samt til note 2, hvor væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger i årsrapporten omtales.

Usædvanlige forhold

Sammenlægning med Søby-Skader-Halling Sparekasse

Sparekassen Djursland og Søby-Skader-Halling Sparekasse indledte i sommeren 2017 forhandlinger om sammenlægning af de to sparekasser. Sparekassen er yderst tilfreds med, at aftalen om sammenlægning faldt på plads, således at sammenlægningsaftalen kunne underskrives med virkning fra 31. oktober 2017. Sammenlægning er en fortsat styrkelse af Sparekassens position i Syddjurs, idet kunderne primært er tilknyttet Sparekassens Hornslet afdeling sammen med to af Søby-Skader-Halling Sparekassens erfarne rådgivere. Øvrige ansatte i Søby-Skader-Halling Sparekasse er tilknyttet Sparekassen Djurslands øvrige afdelinger.

Købet betyder følgende for Sparekassen:

- 1.350 nye kunder
- udlån, garantier og kreditter er øget med ca. 100 mio. kr.
- indlån er øget med ca. 150 mio. kr.
- garantkapitalen er øget væsentligt, og der er forventning om yderligere indskud.

Resultatopgørelse og balance

Det regnskabsmæssige resultat for året 2017 blev et *overskud på 18,7 mio. kr. før skat* mod 14,1 mio. kr. i 2016.

Resultatopgørelse i sammendrag (i 1.000 kr.)	2017	2016
Netto renteindtægter	51.585	55.269
Udbytte af aktier og netto gebyr- og provisionsindtægter	30.178	30.108
Netto rente- og gebyrindtægter	81.763	85.377
Andre driftsindtægter	4.168	6.344
Udgifter til personale og administration	59.503	57.209
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	3.967	7.274
Andre driftsudgifter	668	595
Resultat før nedskrivning, kursregulering og skat	21.793	26.643
Nedskrivning på udlån m.v.	5.461	14.591
Resultat før kursregulering	16.332	12.052
Kursreguleringer	2.329	2.035
Resultat før skat	18.661	14.087

Sammenligning af årets resultat med tidligere offentliggjorte forventninger

Ved aflæggelse af halvårsrapporten for 2017, blev forventningerne til resultatet for 2017 før kursreguleringer, nedskrivninger og skat angivet til niveauet 20 – 25 mio. kr.

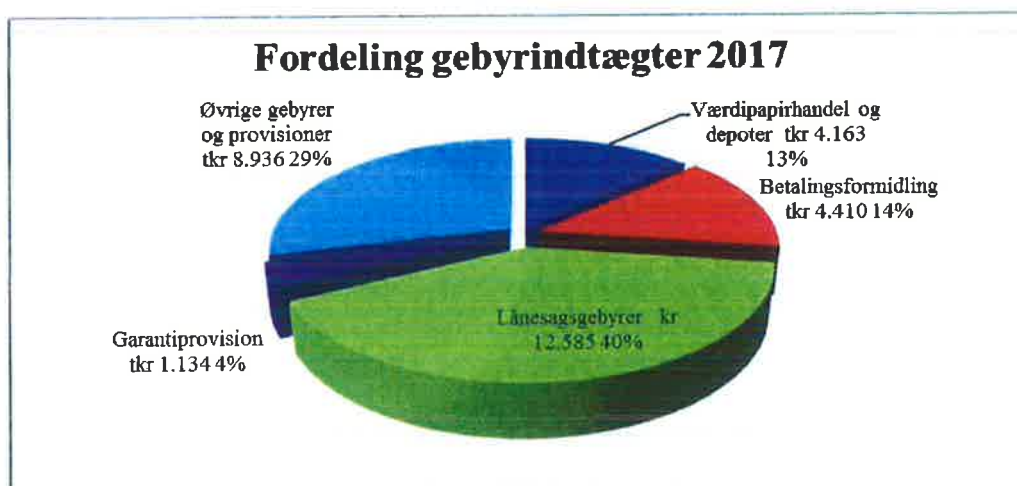
Det realiserede resultat blev på 21,8 mio. kr., hvilket svarer til de udmeldte forventninger.

Resultatopgørelse

Resultat før nedskrivninger, kursregulering og skat falder fra 26,6 mio. kr. i 2016 til 21,8 mio. kr. i 2017, eller med 4,8 mio. kr. svarende til 18,2 %. Faldet skyldes bl.a. følgende forhold:

Netto renteindtægter falder fra 55,3 mio. kr. i 2016 til 51,6 mio. kr. i 2017. Et forventet fald set i lyset af fortsat faldende renteniveau samt kundernes forhandlingskraft. Sparekassens forretningsomfang er øget, og Sparkassen har stort fokus på at holde en fornuftig rentemarginal.

Udbytte af aktier og netto gebyr- og provisionsindtægter er uændret fra 30,1 mio. kr. i 2016 til 30,2 mio. kr. i 2017. At det har været muligt at holde provisionsindtægterne på uændret niveau på trods af kundernes forhandlingskraft skyldes øget forretningsomfang, højt aktivitetsniveau på især boligområdet, og endelig Sparekassens fokus på tilpasning af gebyrer, således at der betales for den ydelse, der udføres. I nedenstående tabel er Sparekassens gebyrindtægter i 2017 fordelt på forretningsområder.

Andre driftsindtægter udgør i 2017 4,2 mio. kr. Andre driftsindtægter består af tilbageførte overtagne nedskrivninger med 2,9 mio. kr., idet flere kunder med overtagne nedskrivninger enten har nedbragt deres engagement med Sparekassen, eller at deres økonomiske forhold har udviklet sig positivt. Desuden dækker posten over badwill opgjort i.f.m. sammenlægningen med Søby-Skader-Halling Sparekasse på 1,2 mio. kr. Endelig dækker posten over lejeindtægter fra udlejning af Sparekassens ledige lokaler.

Udgifter til personale og administration stiger fra 57,2 mio. kr. i 2016 til 59,5 mio. kr. i 2017. Stigningen dækker over øgede udgifter til øvrige administrationsudgifter fra 21,0 mio. kr. i 2016 til 23,2 mio. kr. i 2017 – en stigning på 2,2 mio. kr., som primært kan henføres til øgede IT-omkostninger som følge af igangsættelse af en lang række IT-udviklingsprojekter i samarbejde med SDC A/S samt udgifter til advokat og revision i.f.m. sammenlægningen. Stigningen dækker ikke over stigende udgifter til personale, idet denne udgift er uændret fra 2016 til 2017 – på trods af øgede udgifter til social sikring – herunder udgifter til lønsumsafgift, som i 2017 andrager 4,3 mio. kr. mod 4,2 mio. kr. i 2016.

Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver falder fra 7,3 mio. kr. i 2016 til 4,0 mio. kr. i 2017 eller med 3,3 mio. kr. Faldet kan primært henføres til nedskrivning på tre af Sparekassens domicilejendomme i 2016.

Andre driftsudgifter stiger fra 0,6 mio. kr. i 2016 til 0,7 mio. kr. i 2017. Posten dækker over betaling til Afviklingsformuen. Desuden dækker posten over udgifter forbundet med besiddelsen af sommerhusgrunde i Fjellerup.

Den samlede **kursregulering** er i 2017 positiv med 2,3 mio. kr. mod en positiv kursregulering i 2016 på 2,0 mio. kr. Kursreguleringen fordeles sig med negative kursreguleringer på obligationer med 3,5 mio. kr., positive kursreguleringer på aktier med 5,4 mio. kr., samt positiv kursregulering på valuta og øvrige aktiver med 0,4 mio. kr.

Nedskrivninger på udlån m.v. Årets nedskrivninger på udlån og hensættelser til garantier påvirker regnskab med 5,5 mio. kr. i 2017 mod 14,6 mio. kr. i 2016. Faldet sker som følge af en forbedring i kundernes økonomi - dels som følge af lav ledighed og dels et historisk lavt renteniveau. Desuden er omsætteligheden af fast ejendom forbedret, hvorved tabsrisikoen er reduceret.

Nedskrivningerne er foretaget på både erhvervs- og privatkundeengagementer. Ultimo 2017 er der i alt foretaget individuelle nedskrivninger med 41,0 mio. kr., og gruppevis nedskrivninger med 5,5 mio. kr.

Sparekassens eksponering mod landbruget udgør i 2017 8,9 % af Sparekassens samlede udlån og garantier. Eksponeringen mod landbruget er spredt på alle produktionstyperne: opdræt af småsvin, slagtesvin, planteavl og kvægdrift. Eksponeringen mod private kunder udgør 64,5 %, og udgør dermed sammen med landbruget en væsentlig kreditmæssig risiko.

Årets nedskrivningsprocent falder fra 1,2 % i 2016 til 0,4 % i 2017. Forklaringen skal især findes i ovenstående forhold. Den akkumulerede nedskrivningsprocent stiger fra 3,7 % i 2016 til 3,8 % i 2017.

I forbindelse med fusionen med Vistoft Sparekasse, købet af kunder fra Sparekassen Kronjyllands Tved afdeling og sammenlægningen med Søby-Skader-Halling Sparekasse er der bogført værdireguleringer på overtagne udlån med et beløb svarende til 47,0 mio. kr., hvor af 25,1 mio. kr. efterfølgende er tilbageført/afskrevet som endelig tabt.

Værdireguleringerne udgør ultimo 2017 21,9 mio. kr., og der er i 2017 tilbageført værdireguleringer med kr. 2,9 mio. kr. Reguleringerne indgår ikke i Sparekassens nedskrivningssaldo, men er modregnet direkte i Sparekassens udlån. Fratrækkes reguleringerne den driftsmæssige påvirkning af Sparekassens egne nedskrivninger, er der en driftspåvirkning vedrørende nedskrivninger og værdireguleringer på 2,6 mio. kr. i 2017.

Resultatet før skat udgør 18,7 mio. kr., og skatten er beregnet til 3,7 mio. kr. **Årets resultat** bliver således på 14,9 mio. kr. mod 10,4 mio. kr. i 2016.

Balance

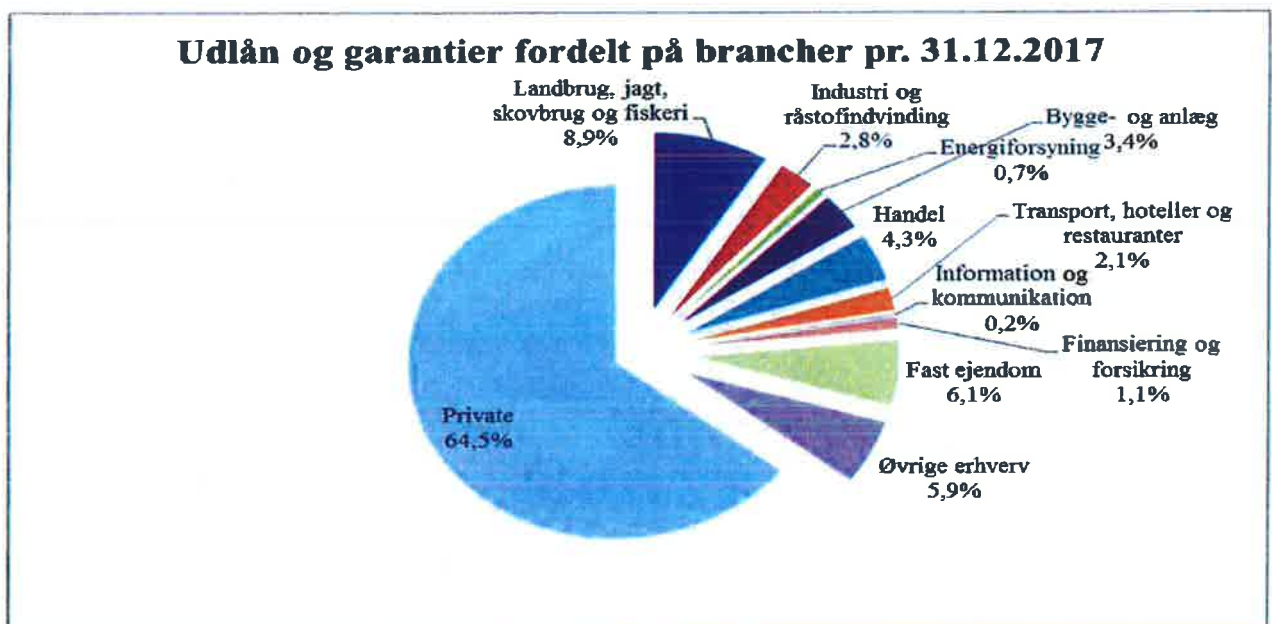
Sparekassens samlede forretningsomfang, der opgøres som indlån + udlån + garantier, udgør ultimo 2017 i alt 2.760,6 mio. kr. mod 2.476,8 mio. kr. ultimo 2016, svarende til en stigning på 11,5 %.

Udlån. Sparekassens udlån ultimo 2017 udgjorde 826,4 mio. kr. mod 774,9 mio. kr. ultimo 2016, hvilket er en stigning på 51,5 mio. kr. eller 6,6 %. Stigningen kan henføres til sammenlægningen med Søby-Skader-Halling Sparekasse.

Sparekassens udlån og garantistillelser er fordelt med 64,5 % til private og 35,5 % til erhverv - en fordeling Sparekassen er ganske tilfreds med under hensyntagen til den økonomiske udvikling generelt, samt at andelen af private kunder, giver en kreditmæssig god spredning.

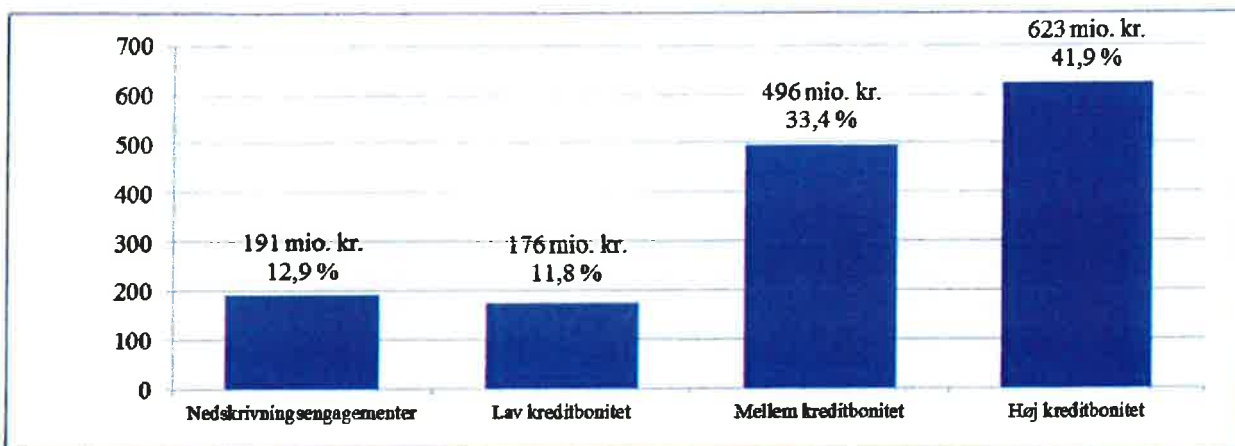
Ingen branche udgør mere end 14 % af de samlede udlån og garantier, hvorved Sparekassens overordnede politik for branchefordeling er overholdt. Særskilt kan nævnes, at landbrugssektoren alene udgør 8,9 % i 2017 mod 8,7 % ultimo 2016, og er dermed det største enkelterhverv Sparekassen finansierer, hvilket er ganske naturligt, da Sparekassen er placeret midt i et landbrugsområde.

Udlån og garantier fordelt på sektorer og brancher ultimo 2017:

Fordeling af kreditkvaliteten på engagementer – incl. engagementer med nedskrivning.

I ovenstående diagram ses Sparekassens udlån, garantier og uudnyttede kreditfaciliteter fordelt efter kreditbonitet. Af diagrammet fremgår, at 41,9 % af Sparekassens kunder karakteriseres som kunder med en høj kreditbonitet (2a og 3), og 33,4 % kan karakteriseres som kunder med mellem kreditbonitet (2b). Kunder med lav kreditbonitet (2c) udgør 11,8 %.

Således ligger 75,3 % af Sparekassens samlede udlån, garantier og uudnyttede kreditter i bonitetskategori 2a, 2b og 3.

Sparekassen overvåger løbende kvaliteten af udlån og tilhørende sikkerheder, og ved styring og kontrol af bl.a. overtræk, er Sparekassen hele tiden på forkant i forhold til faresignaler og risikoteqn.

Indlån. Sparekassens samlede indlån incl. puljeordninger udgør 1.595,6 mio. kr. ultimo 2017 mod 1.381,9 mio. kr. ultimo 2016, og dermed en stigning på 213,7 mio. kr. eller 15,5 %. Stigningen kan henføres til kundetilgang i kraft af sammenlægningen samt en fortsat stigende opsparingslyst hos bestående kunder.

Sparekassens kunder tilbydes placering af pensionsmidler i puljeordning, som forvaltes af Sparinvest A/S. Ultimo 2017 kan puljeindeståender opgøres til 227,7 mio. kr. mod 170,4 mio. kr. ultimo 2016.

Sparekassens almindelige kundeindlån er bredt fordelt, idet 90,2 % af alle kundeindlån er dækket af Garantiformuen. Sparekassen har alene beskedent aftale indlån – i alt 4,5 mio. kr. Sparekassen er således ikke afhængig af enkelt større aftaleindlån.

Værdipapirer. Egenbeholdningen af værdipapirer udgjorde ultimo 2017 665,6 mio. kr. mod 497,0 ultimo 2016. Beholdningen består primært af obligationer – i alt 587,1 mio. kr., hvoraf hovedparten er danske realkreditobligationer.

Beholdningen af aktier udgør ultimo 2017 78,5 mio. kr. mod 59,7 mio. kr. ultimo 2016. Af beholdningen udgør 54,0 mio. kr. aktier i finansielle virksomheder, som Sparekassen samarbejder med – såkaldte sektoraktier. Øvrig beholdningen består af børsnoterede aktier – i alt 24,4 mio. kr.

Forvaltningen af egenbeholdningen varetages dels af to eksterne kapitalforvaltere, som leverer månedlig afkastrapportering. Desuden varetages en mindre andel af Sparekassens administrationsafdeling – primært forvaltning af Sparekassens likviditetsoverskud.

Egenbeholdningen udgør en stor andel af de samlede aktiver, hvorfor der er stor fokus på styring af risiko. Beholdningen af obligationer følges løbende ved opgørelse af såkaldt VAR-beregning (Value at Risk).

Eventualforpligtelser omfatter Sparekassens garantiforpligtelser, der primært er stillet for Sparekassens kunder som finans-, arbejds-, lånesags- og tabsgarantier. Forpligtelsen, der er specificeret i en note til årsrapporten, udgjorde ultimo 2017 i alt 338,6 mio. kr. mod 320,0 mio. kr. ultimo 2016 – en stigning på 18,6 mio. kr. svarende til 5,8 %. Forpligtelsen er stigende grundet øget forretningsomfang.

Likviditet

Sparekassen skal efterleve Liquidity Coverage Ratio (LCR) i henhold til nye kapitaldækningsregler, som indføres fuldt ud frem til 2018 jf. nedenstående oversigt. Sparekassen lever allerede nu fuldt op til kravet, idet LCR ultimo 2017 kan opgøres til 238 %. LCR beregnes som beholdning af højkvalitets likvide aktiver i forhold til netto cash-outflow over de kommende 30 dage.

	2015	2016	2017	2018
LCR >	60%	70%	80%	100%

Sparekassens ledelse har løbende haft fokus på likviditeten, men da Sparekassen altid har haft som mål, at have en god balance mellem størrelsen af indlån og udlån - og da der dermed også i hele året 2017 har været indlånsoverskud - har likviditetssituationen aldrig været en udfordring for Sparekassen. Indlånsoverskuddet kan ultimo 2017 opgøres til 769,2 mio. kr.

Samtidig udgjorde udlånsprocenten – udlån tillagt nedskrivning i forhold til indlån – 54,7 %.

Sparekassen har endvidere opgjort likviditetsoverdækningen i forhold til tidligere krav jf. § 152 i lov om finansiel virksomhed, idet dette krav fortsat indgår i Tilsynsdiamanten. Likviditetsoverdækningen kan ultimo 2017 opgøres til 369,4 % mod 325,5 % ultimo 2016.

Ledelsen vurderer fortsat, at Sparekassen har tilstrækkelig likviditet til at gennemføre driften i 2018 og 2019.

Kapitalforhold og solvens

Den samlede **egenkapital** er pr. 31.12.2017 opgjort til 223,8 mio. kr. efter at årets overskud på 14,9 mio. kr. er tillagt. Pr. 31.12.2016 udgjorde egenkapitalen 177,9 mio. kr. Der har været en nettotilgang i garantkapitalen på 33,4 mio. kr. som følge af kunders tegning af garantkapital jf. Sparekassens koncepter, samt som følge af sammenlægning med Søby-Skader-Halling Sparekasse og endelig som følge af, at Tved Sparekasses Fond også er indtrådt som garant. Udbetalte garantrenter i 2017 vedrørende 2016 udgør 1,5 mio. kr. minus 0,3 mio. kr. i skattefradrag, og betalt rente i 2017 vedrørende 2016 af hybrid kapital udgør 1,6 mio. kr. minus 0,4 mio. kr. i skattefradrag. Begge poster fratrækkes egenkapitalen.

Egenkapitalen består desuden af overført overskud, som ultimo 2017 udgør 111,1 mio. kr. Målet er, at denne post kommer til at udgøre en større del af egenkapitalen, således at afhængigheden af garantkapital mindskes. Endelige er der udstedt hybrid kernekapital for 15 mio. kr., som ligeledes tillægges egenkapitalen.

Sparekassen anvender standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basisindikatormetoden for operationelle risici, og vil løbende vurdere behovet og arbejde med, at der i risikostyringen indføres gradvist mere avancerede modeller.

Kapital og solvensbehov

Sparekassens kapitalprocent er opgjort til 18,8 % pr. 31.12.2017 mod 17,0 % pr. 31.12.2016, mens den egentlige kernekapital er opgjort til 14,6 % pr. 31.12.2017 mod 12,6 % pr. 31.12.2016. Stigningen sker som følge af årets resultat samt tilgang i tegnet garantkapital. Sparekassens egentlige kernekapital udgøres af overført overskud, garantkapital og rente til garantier. Hybrid kapital og supplerende kapital i form af efterstillet kapitalindskud medregnes ved opgørelse af kernekapital og kapitalgrundlag.

Sparekassen skal ud over at opgøre den faktiske kapitalprocent, også opgøre det *individuelle solvensbehov*. Sparekassen vurderer løbende sin metode til opgørelse af det individuelle solvensbehov.

Sparekassen har opgjort det individuelle solvensbehov til 10,3 % pr. 31.12.2017 mod 10,9 % ultimo 2016. Dette svarer til en overdækning på 8,5 %-point. Fra overdækningen skal der pr. 31.12.2017 fratrækkes 1,25 % til kapitalbevaringsbufferen.

Sparekassen har på baggrund af det beregnede kapitalkrav opgjort en overdækning på 8,5 %-point eller 94,3 mio. kr., som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (solvensbehov) og kapitalprocenten. Desuden en overdækning på 4,3 %-point, som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (solvensbehov) og den egentlige kernekapital. Sparekassen har opgjort solvensbehovet efter en 8+ tilgang. Sparekassens bestyrelse har pålagt den daglige ledelse at opretholde en solvensmæssig overdækning på minimum 5 %-point af det til enhver tid opgjorte solvensbehov, hvilket hermed er overholdt.

Væsentlige uforudsete ændringer i bekendtgørelsen eller i Finanstilsynets fortolkning eller praksis for vurdering af det nødvendige solvensbehov kan medføre, at Sparekassens overdækning mindskes, og det kan ikke afvises, at en sådan ændring kan være væsentlig. Ligeledes kan fortsatte nedadgående konjunkturer og væsentlige uforudsete begivenheder hos kunder påvirke solvensbehovet væsentligt.

Sparekassen skal offentliggøre en række oplysninger - herunder det opgjorte individuelle solvensbehov. Sparekassen har valgt at offentliggøre oplysningerne på hjemmesiden www.spardjurs.dk under punktet "Om Os".

Kommende kapitalkrav

IFRS 9

Regnskabsstandarden IFRS 9 er trådt i kraft pr. 1. januar 2018. Den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab (OIV), erstattes med IFRS 9 af en nedskrivningsmodel baseret på forventet tab. For Sparekassen har overgangen til den nye nedskrivningsmodel en forventet effekt på 2,5 – 3,5 mio. kr., hvilket svarer til et fald i kapitalprocenten på 0,9 – 1,3 %-point. Overgangen til IFRS 9 forventes dermed, at have begrænset økonomisk effekt, hvorfor Sparekassen ikke har valgt muligheden for 5-årig overgangsordning. Effekten indregnes fuldt ud i åbningsbalancen pr. 1. januar 2018. Virkningen på kapitalgrundlaget svarer til stigningen i korrektivkontoen 1. januar 2018 korrigeret for skattemæssig effekt.

For nærmere beskrivelse af IFRS 9, henvises til afsnittet "Kommende regnskabsregler" på side 34.

Kapitalbevaringsbuffer

Pr. 1. januar 2018 er kapitalbevaringsbufferen steget med yderligere 0,625 % point til 1,875 %. Pr. 1. januar 2019 er bufferen fuldt indfasat med 2,5 %.

Kontracyklisk kapitalbuffer

Desuden kommer der en mulig aktivering af den kontracykliske kapitalbuffer. Det Systemiske Risikoråd henstillede i december 2017 til, at der fra 31. marts 2019 aktiveres en kapitalbuffer på 0,5 %. Såfremt der ikke sker store ændringer i risikoopbygningen, forventer Rådet at henstille, at der aktiveres en yderligere forøgelse af buffersatsen med 0,5 %-point inden for det kommende år.

NEP-krav

Med virkning fra 1. januar 2019 starter indfasningen af NEP-kravet, der skal være fuldt opfyldt pr. 1. januar 2023.

NEP-kravet har som formål at sikre, at det enkelte pengeinstitut har tilstrækkeligt med nedskrivningsegne passiver (NEP) til, at der kan gennemføres en smidig restrukturering eller afvikling af pengeinstituttet, hvis det bliver nødlidende - uden involvering af statslige midler, og uden at afviklingen får væsentlig negativ effekt på den finansielle stabilitet.

NEP-kravet er udtryk for hvor stor en polstring – målt i forhold til de risikovægtede eksponeringer – et pengeinstitut skal have. For pengeinstitutter med en balance på mindre end 3 mia. euro fastsætter Finanstilsynet NEP-kravet i intervallet 3,5 – 6 % med et gennemsnit på 4,7 %.

Finanstilsynet har i december 2017 fastsat Sparekassen Djurslands foreløbige NEP-krav på basis af de risikovægtede eksponeringer ultimo 2016. Sparekassens foreløbige fastsatte NEP-krav er opgjort til 4,9 %.

Finanstilsynet genberegner og meddeler NEP-kravet én gang årligt, hvorved NEP-kravet ikke er statisk, men ændrer sig fra år til år. Finanstilsynet forventes at fastsætte det første endelige NEP-krav medio 2018 gældende fra 1. januar 2019.

Det er Sparekassens ledelses vurdering, at Sparekassen på baggrund af de nuværende kapitalforhold og kapitalplaner - med en kapitalprocent på 18,8 % og en solvensmæssig overdækning på 7,3 %-point - vil kunne honorere alle kendte fremtidige kapitalkrav – herunder det fuldt indfasede NEP-krav.

Finanstilsynets Tilsynsdiamant

Finanstilsynets Tilsynsdiamant indeholder fem pejlemærker for, hvad der som udgangspunkt anses for at være pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko.

De fem parametre er:

- Summen af store eksponeringer (under 125 procent af kapitalgrundlaget).
- Udlånsvækst (mindre end 20 procent pr. år).
- Ejendomsudlån – brancherne fast ejendom og gennemførsel af byggeprojekter (mindre end 25 procent af de samlede udlån).
- Stabil funding (udlån højst 1 gange arbejdende kapital).
- Likviditetsoverdækning (større end 50 procent).

Spækassen har beregnet værdier ultimo 2017 og ultimo 2016, og af nedenstående tabel kan ses, at Spækassen i begge år ligger komfortabelt inden for grænseværdierne.

Grænseværdierne og Spækassens værdier ultimo 2017 og ultimo 2016:

Tilsynsdiamanten	Grænseværdier	Spækassen Djursland pr. 31.12.2017	Spækassen Djursland pr. 31.12.2016
Store eksponeringer	< 125 %	37,3 %	48,1 %
Udlånsvækst år – år	< 20 %	6,7 %	0,1 %
Ejendomseksponering	< 25 %	5,8 %	6,5 %
Stabil funding	< 1,0	0,47	0,51
Likviditetsoverdækning	> 50 %	369,4 %	325,5 %

Med virkning fra 1. januar 2018 indføres der nye skærpede krav til opgørelse af Spækassens største eksponeringer.

Det nye pejlemærke bestemmer, at summen af Spækassens 20 største eksponeringer i forhold til egentlig kernekapital ikke må overstige 175 %.

Det er ledelsens målsætning, at opretholde gode kapitalforhold, således at dette pejlemærke ikke vil hindre kundeforhold med gode kreditværdige kunder.

Ultimo 2017 udgjorde de 20 største eksponeringer efter nedskrivninger 139,4 % af Spækassens egentlige kernekapital.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtruffet begivenheder efter regnskabsårets slutning, som påvirker Årsrapport 2017.

Ledelsens vurdering af årets resultat

Sparekassens ledelse anser årets resultat som værende tilfredsstillende set i lyset af det fortsat lave renteniveau, som betyder udfordringer omkring sikring af et tilstrækkeligt afkast af likviditeten og en fornuftig forrentning af Sparekassens udlån.

Omkostninger til personale og administrationsomkostninger er stigende primært grundet øget udgifter til øvrige administrationsudgifter i form af ekstraordinære omkostninger i forbindelse med sammenlægning med Søby-Skader-Halling Sparekasse og grundet øgede IT-omkostninger. Der er stor fokus på omkostninger og omkostningsminimering. Nedskrivning på udlån er på acceptabelt og forventet niveau. Ligeledes er kursregulering af aktier på et tilfredsstillende forventet niveau. Kursregulering af obligationsbeholdningen er fortsat negativ, hvilket skyldes at den gennemsnitlige pålydende rente på Sparekassens obligationsbeholdning er højere end den fortsatte meget lave markedsrente.

Balancen, dens sammensætning og tilpassede kapitalforhold giver sammen med de personalemæssige ressourcer og et afdelingsnet, der er udbygget med afdelinger i vækstområder, et godt grundlag for Sparekassens fremtidige vækst.

Forventninger til 2018

Det lave renteniveau forventes fortsat at give udfordringer for den finansielle sektor. Det er dog ledelsens forventning, at der i 2018 vil være en mindre vækst i økonomien. Der er fortsat risiko for faldende udlån, men ledelsen forventer, at den basale forretning af kunderelaterede aktiviteter fortsat vil udvikle sig positivt, således at resultatet vil ligge i niveauet 15 – 20 mio. kr. før skat.

En fortsat økonomisk afmatning medfører usikkerhed om måling af Sparekassens engagementer med kunderne. Det kan således ikke afvises, at en negativ udvikling indenfor brancher, hvor Sparekassen har ikke ubetydelige engagementer samt ændrede regler eller praksis på området for måling af engagementer kan medføre yderligere nedskrivninger og hensættelser, der vil påvirke vurderingen af Sparekassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt resultatet af Sparekassens aktiviteter for 2018, og påvirkningen kan være væsentlig.

Løn- og personaleomkostningerne vil stige primært som følge af sammenlægningen med Søby-Skader-Halling Sparekasse, da alle medarbejdere er overført til Sparekassen Djursland. Desuden grundet den overenskomstmæssige lønstigning og den fortsat stigende lønsumsafgift. Desuden er omkostninger til Sparekassens IT-leverandør stigende som følge af deltagelse i IT-udviklingsopgaver og som følge af øget forretningsomfang.

Likviditeten vil som følge af det historiske lave renteniveau fortsat kun give et minimalt afkast – dog er den længe ventede rentestigning begyndte at røre på sig. Sparekassen vil fortsat have fokus på, at ønsket om et fornuftigt rentefkast ikke resulterer i et betydeligt kurstab på obligationer. Ligeledes er der fokus på, at placering af overskudslikviditet opfylder kravene i LCR. Som nævnt vil Sparekassen være meget opmærksom på kommende rentestigninger, men uanset dette, vil en negativ kursregulering næppe kunne undgås. Beholdningen af finansielle anlægsaktier ventes at give en positiv kursregulering.

For så vidt angår nedskrivninger på udlån forventes samme niveau som i 2017. På landbrugsområdet vil der fortsat være udfordringer relateret til høj eksponering og faldende afregningspriser. Kreditboniteten på alle andre brancher forventes at udvikle sig tilfredsstillende. Sparekassen forventer nedskrivninger på et niveau omkring 5,0 mio. kr.

Redegørelse om underrepræsenteret køn i Sparekassens øverste ledelse samt øvrige ledelsesniveauer

Politik for måltal for kvinder i bestyrelsen

Sparekassen er pålagt i ledelsesberetningen at orientere om målsætninger i forhold til det underrepræsenterede køn i bestyrelsen og i øvrige ledelseslag. Sparekassen har aktuelt 71 % mænd og 29 % kvinder i bestyrelsen. Der ses bort fra den ekstraordinære udvidelse af bestyrelsen, der er sket i forbindelse med sammenlægningen med Søby-Skader-Halling Sparekasse.

Denne fordeling svarer til målet for antallet af repræsentantskabsvalgte kvinder i bestyrelsen, som er fastsat til 2 kvinder.

Politik for måltal i øvrige ledelsesniveauer

I forhold til øvrige ledelseslag tilstræber Sparekassen en ligelig fordeling mellem kvinder og mænd.

Ved udgangen af 2017 udgør antallet af kvindelige ledere ca. 50 % af Sparekassens ledere. Det overordnede mål er, at fastholde antallet af kvindelige ledere på dette niveau.

Sparekassen ønsker en åben og fordomsfri kultur, hvor den enkelte medarbejder kan udnytte sine kompetencer bedst muligt.

God selskabsledelse

I 2013 udsendte Komitéen for god Selskabsledelse reviderede anbefalinger for god selskabsledelse, som senest er opdateret i november 2014.

Anbefalingerne omhandler interessenternes rolle og betydning for Sparekassen samt samfundsansvar, åbenhed og transparens, det øverste og det centrale ledelsesorgans opgaver og ansvar, det øverste ledelsesorgans sammensætning og organisering, ledelsens vederlag, regnskabsaflæggelse, risikostyring og intern kontrol samt revision.

Oplysningerne om kodeks for virksomhedsledelse for Sparekassen er samlet i en redegørelse, som er offentliggjort på Sparekassens hjemmeside www.spardjurs.dk under punktet "Om Os", hvortil der henvises.

Sparekassens ledelse følger generelt anbefalingerne, og følges anbefalingerne ikke, har ledelsens redegjort om baggrunden herfor.

Sparekassen bakker desuden op om den danske regerings bestræbelse på, at sætte menneskerettigheder og klimapåvirkninger højt på dagsordenen. Sparekassen er et lokalt pengeinstitut med et udpræget lokalt sigte, og har derfor ikke specifikke politikker på disse områder.

Vederlag til bestyrelse

Ledelsens aflønning er nærmere beskrevet i årsrapportens note 9. Sparekassens ledelse har udarbejdet en lønpolitik og –praksis for aflønning af ledelsen og andre ansatte med indflydelse på Sparekassens risikoprofil. Det fremgår heraf, at der ene og alene er aftalt fast aflønning.

Oplysning om ledelseshverv

Sparekassens bestyrelses- og direktionsmedlemmer beklæder følgende andre ledelseshverv:

Bestyrelsesformand Pernille Amstrup-Bønløkke

bestyrelsesmedlem i:

Lindhardt Steffensen Advokater A/S, CVR.nr. 31622867

Næstformand Paul Busk Jensen

bestyrelsesmedlem i:

KOBU Holding ApS, CVR.nr. 31616557
KOBU Ejendomme ApS, CVR.nr. 35208992
Medir Nordic A/S, CVR.nr. 16525197
OPA Invest ApS, CVR.nr. 29922624
Aktiv Allingåbro ApS, CVR.nr. 34733988
GKJ ApS, CVR.nr. 31933455
Fremtidens Værksteder
Swedan Partners SIA, Letland
Meta-Plast SIA, Letland
SUPER X AB, Sverige
TJ & C Holding Ltd., Thailand
Direktør i PBJ Allingåbro ApS, CVR.nr. 15262885

øvrige hverv:

Bestyrelsesmedlem Palle Knudsen

bestyrelsesmedlem i:

Fonden Sparekassen Midtdjurs, CVR.nr. 33664842
ARKIL JV I/S, CVR.nr. 35839836
Adm. direktør ARKIL Fundering A/S, CVR.nr. 15501545

øvrige hverv:

Bestyrelsesmedlem Allan Thorhauge

bestyrelsesmedlem i:

SD Kjærsgaard A/S, CVR.nr. 69983413
Økonomidirektør SD Kjærsgaard A/S, CVR.nr. 69983413

øvrige hverv:

Bestyrelsesmedlem Niels Ole Birk Nielsen

bestyrelsesmedlem i:

Reno Djurs I/S, CVR nr. 20217472
ELRO Fonden, CVR nr. 35413316
Vivild Varmeværk a.m.b.a., CVR nr. 70555018
Norddjurslands Valgmenighed, CVR nr. 70546310

Bestyrelsesmedlem Christian Greve

bestyrelsesmedlem i:

Fonden Hummelmosen, CVR.nr. 12412835

Bestyrelsesmedlem Lene Brejnegaard

bestyrelsesmedlem i:

Tved Sparekasses Fond, CVR.nr. 24260496

Direktør Peter Lading Sørensen

bestyrelsesmedlem i:

Viden Djurs, CVR.nr. 10520509
Nærpension, CVR.nr. 30591380

Bestyrelsens forslag til udbytte

Sparekassens forrentning af garantkapitalen indregnes direkte over egenkapitalen. Bestyrelsen foreslår en forrentning af garantkapitalen på 1,7 mio. kr. for regnskabsåret 2017 svarende til Nationalbankens fastsatte diskonto + 2,50 %, i alt 2,50 %.

Risikostyring i Sparekassen Djursland

Der er på alle betydende områder i Sparekassen etableret effektive risikostyringssystemer, som løbende evalueres.

Sparekassen har en tostrengt ledelsesstruktur, og der er mellem bestyrelse og direktionen udarbejdet en skriftlig instruks (§ 70-instruksen), som beskriver direktionens dispositionsmuligheder. Bestyrelsen fastsætter de overordnede politikker, mens direktionen er ansvarlig for den daglige ledelse.

Sparekassens risikoappetit er fastlagt i Sparekassens forretningsmodel, hvor der lægges afgørende vægt på, at der er sammenhæng mellem risici, indtjening, kapital og likviditet. Forretningsmodel, politikker og instrukser behandles af bestyrelsen mindst en gang årligt, og der sker løbende rapportering til Sparekassens bestyrelse om påtagede risici, og om disse risici er i overensstemmelse med den vedtagne forretningsmodel.

Den største risiko i Sparekassen Djursland er kreditrisici på udlån samt markedsrisici afledt af placering af overskudslikviditet. Udlån samt overskydende likviditet udgør langt den største del af aktivsiden, og genererer samtidig en tilsvarende stor del af indtjeningen.

På creditsiden har Sparekassen altid haft en konservativ kreditpolitik, hvilket også er målsætningen for fremtiden.

Sparekassens centrale kreditafdeling følger systematisk op på kreditpolitik, instrukser, bevillingsbeføjelser og forretningsgang.

På markedsrisikoområdet har bestyrelsen besluttet, at forlade markedet for børsnoterede aktier indtil videre, samt at reducere beholdningen af virksomhedsobligationer. Disse beslutninger er truffet, for at styrke Sparekassens solvensmargin, men også for at minimere Sparekassens risici. Fremadrettet vil renterisikoen være den største risiko på markedsrisikoområdet – en risiko, som i bestyrelsens instruks til direktionen er begrænset til at må udgøre 5 %.

Risikoforhold

Det overordnede princip for Sparekassen er, at de risici som opstår i forbindelse med driften nøje overvåges, og holdes inden for de af bestyrelsen fastsatte rammer.

De fire primære risikotyper i forbindelse med driften af Sparekassen Djursland er kreditrisikoen på udlånsporteføljen, markedsrisikoen på områderne fonds og valuta, likviditetsrisikoen samt den operationelle risiko.

Kreditrisikoen defineres som risikoen for, at der opstår tab, når debitor skal tilbagebetale lån og kreditter ved forfald.

Markedsrisikoen defineres som risikoen for, at markedsværdien af en finansiel fordring ændres som følge af ændringer i rentesatser samt værdipapir- og valutakurser.

Sparekassen Djurslands likviditetsrisiko defineres som risikoen for tab som følge af manglende tilstrækkelig likviditet til opfyldelse af Sparekassens forpligtelser både generelt og i henhold til LCR. Det gælder således, at der til enhver tid skal være den tilstrækkelige likviditet på både kort og på længere sigt.

Ved operationel risiko forstås risiko for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Kreditrisici

Sparekassen Djursland tilstræber ved långivning, at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkeltengagementer ikke udgør nogen risiko for Sparekassens eksistens. Sparekassen har bl.a. en målsætning om, at landbrugsengagementer ikke oversiger 14 % af Sparekassens samlede udlån og garantier, og at samlet eksponering mod erhvervskunder maksimalt må udgøre 50 %.

Sparekassens udlån og garantier fordelt på brancher fremgår af note 15. Der er tale om en diversificeret udlånsportefølje, og fordelingen er i overensstemmelse med Sparekassen forretningsmodel.

Fordelingen på brancher vurderes af Sparekassens ledelse som værende fornuftig. Det vurderes, at ingen branche vil kunne true Sparekassen på trods af den nuværende økonomiske situation.

Sparekassens kreditpolitik har bl.a. til formål at sikre et afbalanceret forhold mellem indtjening og risiko, at kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, at kreditværdighed er et væsentligt parameter, og at der gerne skal være tale om langvarige kunderelationer.

Sparekassens kreditpolitik foreskriver bl.a. attraktive kundetyper, ønske til geografisk eksponering, maksimal eksponering på branche, andel af store eksponeringer, og krav til kunders egenfinansiering.

Politikken er udmøntet i en instruks til den ansvarlige for kreditområdet (kreditchefen), som sikrer at kreditpolitikken overholdes, og varetager den daglige styring af Sparekassens kreditrisiko i samarbejde med Sparekassens privatkunde- og erhvervsdirektør.

Kreditchefens beføjelser er nøje beskrevet i nævnte instruks, og endvidere er kontrolfunktioner og rapporteringskrav beskrevet. Bl.a. at restancer og overtræk følges nøje. Restancerne er fortsat på et beskedent niveau, idet overtræk og restancer i intervallet 30 dage - > 90 dage ultimo 2017 kan opgøres til 12,5 mio. kr.

Kreditchefen kan bevilge lån, kreditter og garantier af enhver art på op til 2 mio. kr. og privatkundedirektør og erhvervsdirektør har bevillingsret på 1,5 mio. kr. Øvrige medarbejdere med kundeansvar har bevillingsretter på 0,4 mio. kr. – 1,0 mio. kr.

Jf. bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. er der udarbejdet de nødvendige forretningsgange.

Kreditmæssig koncentration og bonitet

Finanstilsynets nøgletal	2017	2016	2015	2014	2013
Summen af store eksponeringer: (Eksponeringer > 10 % af kapitalgrundlaget efter fradrag)	37,3 %	48,1 %	51,2 %	75,4 %	42,4 %

Som det fremgår af ovenstående tabel, er summen af store eksponeringer opgjort til 37,3 % ultimo 2017, og dermed under grænsen på 100 % som kreditpolitikken foreskriver. Opgørelsen indeholder tre eksponeringer, hvoraf en eksponering er klassificeret 2a, en klassificeret 2b og endelig en klassificeret 2c.

Sparekassen overvåger løbende kvaliteten af udlån og tilhørende sikkerheder, og ved styring og kontrol af bl.a. overtræk, er Sparekassen hele tiden på forkant i forhold til faresignaler og risikotegn.

Markedsrisici

Som led i Sparekassens handel med og beholdning af værdipapirer og valuta opstår der markedsrisici. Indgåelse af markedsrisiko er en del af Sparekassens aktiviteter, og af betydning for indtjeningen.

Sparekassens bestyrelse fastlægger den overordnede politik, og instruks er der sket videredelegering.

For hver risikotype inden for markedsrisikoen er der fastsat konkrete rammer, og det indgår således ved en risikovurdering, at der skal være et fornuftigt og velafbalanceret forhold mellem risici og afkast. Politikken foreskriver bl.a.:

- Renterisikoen må ikke overstige 5 % af kernekapitalen efter fradrag
- Valutarisikoen må ikke overstige 10 % af kernekapitalen efter fradrag
- Ønsker at deltage i sektorens normale fordeling og tegning i sektorejede selskaber
- Intet ønske om at indgå positioner i noterede udenlandske aktier.

Administrationsafdelingen kontrollerer hver måned, at grænserne i instruks er overholdt, og der rapporteres på grænserne til Sparekassens bestyrelse.

Fra primo 2016 forvaltes en del af Sparekassens obligationsbeholdning af Sparinvest A/S og fra ultimo 2017 en del af Nykredit.

Sparekassen er medejer af forskellige sektorselskaber via ejerandele i DLR Kredit A/S, PRAS A/S, BankInvest Holding A/S, SparInvest Holding A/S, EgnsInvest Holding A/S, Værdipapircentralen, Landbrugets Finansieringsbank A/S, BOKIS A/S og SDC A/S.

Besiddelserne kan sammenlignes med datterselskaber, og ejerandelene anses derfor ikke som værende en del af Sparekassens aktierisiko, som er opgjort i note 28. Som det fremgår af noten er kursudsving på noterede aktier i sektorejede selskaber en faktor, som kan påvirke Sparekassen i væsentlig grad.

Endvidere fremgår det af note 26, at Sparekassens renterisiko er stigende fra 1,0 % i 2016 til 4,2 % i 2017 som følge af øget beholdning og varighed. Beholdningen udgøres forsat af obligationer udstedt af primært danske realkreditinstitutter. Risikoen vurderes fremadrettet som en minimal risiko henset til beholdningens sammensætning – en sammensætning som løbende tilpasses kravene til likviditet i LCR.

Likviditetsrisiko

Sparekassens bestyrelse fastlægger den overordnede politik.

For at sikre at den til enhver tid nødvendige likviditet vil være til stede, opgøres Sparekassens likviditetsbehov løbende i henhold til retningslinjerne i § 152 og i henhold til LCR-krav, som trådte i kraft pr. 1. oktober 2015. Fra primo 2017 er LCR eneste kvantitative likviditetskrav, idet § 152 udgår. Nøgletallet beregnes og anvendes dog forsat i Tilsynsdiamanten.

Det er Sparekassens målsætning at have et solidt likviditetsberedskab med en overdækning, der til enhver tid sikrer Sparekassens likviditet i forhold til kravene i LCR.

I politikken foreskrives, at Sparekassens likviditetsrisiko skal være forsvarlig, hvilket bl.a. indebærer:

- At likviditetsoverdækningen skal være på mindst 100 %
- At denne overdækning kan fastholdes måned for måned ved en fremskrivning af de forventede betalingsstrømme på et års sigt
- At likviditetsberedskabet er så robust, at der under et foreskrevet stress-scenarium vil være likviditet nok til at overholde det til enhver tid gældende LCR-dækningskrav i en periode på 12 måneder.

Likviditetsberedskabet i.h.t. LCR udgøres i al væsentlighed af realkreditobligationer med stor likviditet og høj kreditkvalitet (level 1B aktier).

Bestyrelsen vurderer politikken mindst en gang årligt, og foretager de nødvendige tilpasninger efter indstilling fra direktionen, som ligeledes løbende rapporterer om væsentlige ændringer i likviditets- eller fundingsforhold.

Af note 27 fremgår Sparekassens valutarisiko. Risikoen er faldende fra 1,2 % i 2016 til 0,9 % i 2017. Faldet sker primært grundet mindre beholdning i andre valutaer. Sparekassen anser også i fremtiden risikoen for minimal.

Den operationelle risiko

Sparekassen har med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici udarbejdet flere politikker. En central del heraf er IT-sikkerhedspolitikken, der stiller en række krav til IT og personale, ligesom den stiller en række minimumskrav til håndtering af følsomme oplysninger. IT-sikkerhedspolitikken indeholder desuden nødplaner for IT, som skal begrænse tab i tilfælde af manglende IT-faciliteter eller anden lignende krisesituation.

Sparekassen ønsker et tilpasset kontrolmiljø, og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvordan kontrol skal foregå. Der er udarbejdet skriftlige arbejdsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkeltpersoner. Sparekassen samarbejder desuden med større finansielle institutter, der vil kunne stille faglig kapacitet til rådighed ved behov herfor, ligesom der vil kunne trækkes på hjælp fra andre sparekasser, der samarbejdes med i erfa-grupper.

Den nødvendige faglige ekspertise sikres gennem en høj grad af løbende faglig kompetenceudvikling, og gennem tiltrækning af kompetente nye medarbejdere udefra, der kan bidrage til vedligeholdelse af og højnelse af det faglige niveau.

Sparekassen har udpeget en compliance- og en risikoansvarlig, som begge skal medvirke til at sikre, at Sparekassen til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav.

Der arbejdes med modeller og metoder som led i de nye kapitaldækningsregler. Det er Sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Sparekassens ledelse anser risikostyringen for at være tilstrækkelig.

Sparekassen Djursland har indgået en række strategiske alliancer med eksterne samarbejdspartnere. Aftalerne gør det muligt, at Sparekassen kan tilbyde kunderne en meget bred palette af alle typer af finansielle ydelser. Sparekassen har således ikke udgifter til at skulle etablere funktionerne, og skal heller ikke have kompetencer til drift af funktionerne.

Det er selvfølgelig aftaler, der er til gavn for begge parter. Sparekassen Djursland modtager således gebyrer, provisionsindtægter, kurtage m.v. fra samarbejdspartnerne. Indtægterne medtages i regnskabet under posten **gebyrer- og provisionsindtægter**.

De væsentligste samarbejdspartnere er følgende:

- ❖ **Sparekassen Kronjylland** er en betydende og primær samarbejdspartner for Sparekassen. Clearing af transaktioner samt kunders overførsler til og fra udlandet foretages via Sparekassen Kronjylland. Sparekassen Kronjylland varetager tillige fondsfunktionen for Sparekassen Djursland med formidling og afvikling af kundernes handler således, at Sparekassen ikke selv har behov for at være fondshandler.
- ❖ **Totalkredit A/S og DLR Kredit A/S** er Sparekassens alliancepartnere når det gælder realkredit-finansiering. Sparekassen ejer en relativt stor post aktier i DLR Kredit A/S. Totalkredit anvendes ved privatkunders finansiering af fritids- og ejerboliger, medens DLR Kredit anvendes ved finansiering af landbrugs- og boligudlejningsejendomme m.m.
- ❖ **Privatsikring A/S, Nærpension A/S og TopDanmark Forsikring A/S** er alliancepartnere omkring Sparekassens udbud af forsikringer. Privatsikring A/S anvendes ved tegning af skadesforsikringer medens AP Pension og TopDanmark anvendes til Sparekassens forskellige udbud af gruppelevsforikringer m.v.
- ❖ **Sparinvest A/S, BankInvest A/S og SydInvest A/S** er primære leverandører, når Sparekassen sælger beviser i investeringsforeninger. Foreningerne har alle mange forskellige afdelinger med hver sit særpræg, således at Sparekassen altid kan finde en afdeling, der passer til kundens ønske og behov. Sparekassen er aktionærer i BankInvest Holding A/S, EgnsInvest Holding A/S og SparInvest Holding A/S. Endvidere er Sparinvest A/S Sparekassens samarbejdspartner, når Sparekassens kunder vælger at placere deres pensionsopsparring i puljer. Sparinvest A/S udbyder en række puljer, således at kunderne kan finde en investering, som passer til deres risikoprofil.

Øvrige leverandører af ydelser

Sparekassen samarbejder med en række øvrige selskaber og finansielle institutioner m.v., der sikrer Sparekassens produktudbud. Disse er bl.a. Nets Holding A/S (betalingsservice), BOKIS A/S, VISA International (Visa-Dankort), MasterCard A/S, Skandinavisk Datacenter A/S (SDC A/S).

Resultat- og totalindkomstopgørelse

Note		2017 tkr.	2016 tkr.
Resultat- og totalindkomstopgørelse for året			
5	Renteindtægter	55.829	60.405
6	Renteudgifter	4.245	5.136
	Netto renteindtægter	51.584	55.269
	Udbytte af aktier m.v.	93	612
7	Gebyrer og provisionsindtægter	31.229	30.339
	Afgivne gebyr- og provisionsudgifter	1.143	843
9	Netto rente- og gebyrindtægter	81.763	85.377
8,9	Kursreguleringer	2.329	2.035
	Andre driftsindtægter	4.168	6.344
10	Udgifter til personale og administration	59.503	57.209
	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	3.967	7.274
	Andre driftsudgifter	668	595
11	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	5.461	14.591
	Resultat før skat	18.661	14.087
12	Skat	3.724	3.642
	Årets resultat	14.937	10.445
Forslag til resultatdisponering:			
	Årets resultat	14.937	10.445
	I alt til disponering	14.937	10.445
	Anvendt til rente garantkapital	1.675	1.530
	Anvendt til rente hybrid kernekapital	1.642	1.660
	Overført resultat	11.620	7.255
	I alt anvendt	14.937	10.445
Totalindkomstopgørelse:			
	Årets resultat	14.937	10.445
	Værdiregulering domicilejendomme	0	-782
	Skat af anden totalindkomst	0	172
	Anden totalindkomst efter skat	0	-610
	Årets totalindkomst	14.937	9.835

Balance

Balance pr. 31. december

Note	Aktiver	2017 tkr.	2016 tkr.
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	61.883	60.743
13,14	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	56.153	71.358
14	Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	368	0
14,15,16	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	826.068	774.900
	Obligationer til dagsværdi	587.108	437.275
	Aktier m.v.	78.470	59.727
	Aktiver tilknyttet puljeordninger	227.690	170.447
17	Immaterielle aktiver	22.370	20.546
18	Grunde og bygninger i alt	11.375	10.575
	Domicilejendomme	11.375	10.575
19	Øvrige materielle aktiver	6.967	7.675
	Aktuelle skatteaktiver	93	19
12	Udskudte skatteaktiver	1.488	2.380
	Aktiver i midlertidig besiddelse	3.042	3.042
	Andre aktiver	8.582	7.656
	Periodeafgrænsningsposter	3.129	2.859
	Aktiver i alt	1.894.786	1.629.202

Balance

Balance pr. 31. december

Note	Passiver	2017 tkr.	2016 tkr.
	Gæld		
20,21	Indlån og anden gæld	1.367.911	1.211.449
29	Indlån i puljeordninger	227.690	170.447
	Andre passiver	35.709	29.508
	Periodeafgrænsningsposter	3.517	3.671
	Gæld i alt	1.634.827	1.415.075
	Hensatte forpligtelser		
	Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser	200	200
	Hensatte forpligtelser i alt	200	200
	Efterstillede kapitalindskud		
22	Efterstillede kapitalindskud	36.000	36.000
	Efterstillede kapitalindskud i alt	36.000	36.000
	Egenkapital		
	Garantkapital	94.382	61.016
	Overført overskud eller underskud	111.060	98.721
	Hybrid kernekapital	15.000	15.000
	Rente af kapital	3.317	3.190
	Egenkapital i alt	223.759	177.927
	Passiver i alt	1.894.786	1.629.202
	Eventualforpligtelser (se side 51)		

Egenkapitalbevægelser

	Garant- kapital	Opskriv- nings- henlæg- gelser	Overført overskud	Rente af kapital	Hybrid- kerne- kapital	Egenkapital i alt
Egenkapital 01.01.2017	61.016	0	98.721	3.190	15.000	177.927
Ændringer i året:						
Garantkapital indbetalt i 2017 (netto)	33.366	0	0	0	0	33.366
Udbetalt rente af garantkapital 2016	0	0	0	-1.524	0	-1.524
Udbetalt rente af hybrid kapital 2016/17...	0	0	0	-1.643	0	-1.643
Skatteværdi af garantrente.....	0	0	335	0	0	335
Skatteværdi af rente hybrid kapital	0	0	361	0	0	361
Foreslået rente af garantkapital	0	0	0	1.675	0	1.675
Foreslået rente af hybrid kapital.....	0	0	0	1.642	0	1.642
Reg. afsat rente af garant- og hybrid kapital	0	0	23	-23	0	0
Årets resultat	0	0	11.620	0	0	11.620
Årets egenkapitalpåvirkning	33.366	0	12.339	127	0	45.832
Egenkapital 31.12.2017	94.382	0	111.060	3.317	15.000	223.759

Sammenligningstal 2016

	Garant- kapital	Opskriv- nings- henlæg- gelser	Overført overskud	Rente af kapital	Hybrid- kerne- kapital	Egenkapital i alt
Egenkapital 01.01.2016	61.147	610	92.216	1.695	15.000	170.668
Ændringer i året:						
Garantkapital indbetalt i 2016 (netto)	-131	0	0	0	0	-131
Opskrivningshenlæggelser/nedskrivninger	0	-782	0	0	0	-782
Skat af tilbageførte opskrivning/nedskr	0	172	0	0	0	172
Udbetalt rente af garantkapital 2015	0	0	0	-1.493	0	-1.493
Udbetalt rente af hybrid kapital 2015/16...	0	0	-1.450	-192	0	-1.642
Skatteværdi af garantrente.....	0	0	328	0	0	328
Skatteværdi af rente hybrid kapital	0	0	362	0	0	362
Foreslået rente af garantkapital	0	0	0	1.530	0	1.530
Foreslået rente af hybrid kapital.....	0	0	0	1.660	0	1.660
Regulering afsat rente af garantkapital.....	0	0	10	-10	0	0
Årets resultat	0	0	7.255	0	0	7.255
Årets egenkapitalpåvirkning	-131	-610	6.505	1.495	0	7.259
Egenkapital 31.12.2016	61.016	0	98.721	3.190	15.000	177.927

*) Den hybrid kernekapital har uendelig løbetid og betaling af ydelser er frivillig, hvorfor kapitalen regnskabsmæssigt behandles som egenkapital.

Sparekassen udstedt den 16. november 2015 obligationer for 15,0 mio. kr. med mulighed for førtidsindfrielse tidligst fra 16. november 2020. Lånet forrentes med fast rente 10,38 % p.a. frem til 16. november 2020, hvorefter renten fastsættes til CIBOR6 + 10,38 % i margin. Kapitalen nedskrives, såfremt Sparekassens egentlige kernekapitalprocent falder til under 5,125 %.

1. Anvendt regnskabspraksis Regnskabsgrundlag

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. (Regnskabsbekendtgørelsen).

Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr. (tkr.).

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2016.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde Sparekassen og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når Sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå Sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle og immaterielle aktiver på tidspunkt for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der forekommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb der vedrører regnskabsåret. Endvidere indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Værdistigninger i domicilejendomme indregnes i anden totalindkomst, med mindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen. Sparekassen anvender ikke reglerne om omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Fastlæggelse af dagsværdi

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv omsættes til, eller en forpligtelse indfries til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, som der findes et aktivt marked for, fastsættes til lukkekurs på balancedagen eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil.

Virksomhedssammenslutninger

Tilkøbte virksomheder indregnes i regnskabet fra overtagelsestidspunktet ved anvendelse af overtagelsesmetoden, hvorefter de ny tilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser (goodwill) indregnes under immaterielle aktiver og nedskrives, hvis der opstår værdiforringelse. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes som indtægt i resultatopgørelsen.

Ved overtagelsen henføres goodwill til de pengestrømsfrembringende enheder, der efterfølgende danner grundlag for nedskrivningstest.

Købsvederlaget består af dagsværdien af det aftalte vederlag i form af overdragne aktiver, påtagne forpligtelser og udstedte egenkapitalinstrumenter. Hvis det efterfølgende viser sig, at identifikation eller måling af købsvederlaget, overtagne aktier, forpligtelser eller eventualforpligtelser var forkert ved første indregning, reguleres opgørelsen med tilbagevirkende kraft, herunder goodwill, indtil 12 måneder efter overtagelsen, og sammenligningstal tilpasses. Herefter reguleres goodwill ikke. Ændringer i skøn over betingede købsvederlag indregnes i årets resultat.

Fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Aktiver og forpligtelser i fremmed valuta omregnes til danske kroner efter lukkekursen for valutaen på balancedagen svarende til den af Danmarks Nationalbank offentliggjorte kurs.

Valutaforskelle, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og betalingsdagens henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Samtlige renteindtægter og renteudgifter samt løbende provisioner periodeafgrænses inden for regnskabsåret. Rente af garantkapital beregnes og afsættes som en overskudsdisponering. Denne overskudsdisponering godkendes af repræsentantskabet i forbindelse med regnskabs godkendelse i marts året efter, hvorefter renten tilskrives garantierne.

Renteindtægter omfatter den periodiserede del af stiftelsesprovisioner m.v., der anses for at være en del af lånets effektive rente. Renteindtægter på nedskrevne udlån indregnes som reducerede nedskrivninger.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Vederlag for formidling af realkreditlån for Totalkredit og DLR opgøres efter en modregningsmodel. Provision for låneetablering indregnes på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at Sparekassen forestår serviceringen og dermed opnår ret til vederlaget. Konstaterede modregningsberettigede tab behandles som en indtægtsreduktion i den periode, hvor der foretages modregning.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til Sparekassens aktiviteter, herunder fortjeneste og tab ved salg af midlertidig overtagne aktiver, samt tilbageføring af værdiregulering vedrørende overtagne udlån.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner mv. til pengeinstituttets personale.

Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer og fratrædelsesgodtgørelser m.v. er beregnet og afsat i takt med, at retten optjenes under posten lønninger samt hensatte forpligtelser.

Pensionsordninger

Sparekassen har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med hovedparten af medarbejderne. I de bidragsbaserede ordninger indbetales fast bidrag til et af Sparekassen valgt pensionselskab. Sparekassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til Sparekassens aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, i totalindkomstopgørelsen med den del, der kan henføres til anden kapitalindkomst, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen. Posten består desuden af ændring i udskudt skat som følge af vedtaget ændring i fremtidige skatteprocenter.

Aktuel skat er beregnet med udgangspunkt i årets resultat før skat, korrigeret for ikke skattepligtige indtægter og udgifter. Sparekassen er tilmeldt aconto-skatteordningen, og betalt aconto-skat modregnes i skyldig skat.

Såfremt regnskabsåret viser et negativt resultat før skat beregnes og aktiveres udskudt skat – dog under forudsætning af, at kommende års skattepligtige resultater forventes at have en størrelse, der giver mulighed for anvendelse af den udskudte skat.

Udskudt skat beregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Det udskudte skatteaktiv er indregnet i balancen under posten udskudte skatteaktiver og er optaget til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

Balancen

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi, og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender og gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender måles til dagsværdi, mens gæld måles til amortiseret kostpris.

Udlån og andre tilgodehavender

Udlån, der indgår i en handelsbeholdning, måles til dagsværdi. Øvrige udlån og tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v. og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Stiftelsesprovisioner m.v., der sidestilles med en løbende rentebetaling, og dermed betragtes som en integreret del af den effektive rente for lånet, periodiseres over løbetiden for det enkelte lån.

Nedskrivning på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist. I vurderingen af nedskrivningen er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen af 26. marts 2014 samt Finanstilsynets vejledninger om individuelle nedskrivninger og hensættelser. Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Der forligger objektiv indikation på værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- låntagers kontraktbrud – eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og rente
- når der ydes låntager lempelser, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntagers økonomiske vanskeligheder, eller
- det er sandsynligt, at låntager går konkurs eller bliver omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet – herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder. Til beregning af nutidsværdien anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Signifikante udlån vurderes individuelt for indikation på værdiforringelse ved udgangen af hvert kvartal. Sparekassen gennemgår alle udlån over ½ % af kapitalgrundlaget efter fradrag individuelt.

For udlån og tilgodehavender, der ikke er nedskrevet individuelt, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet indikation for værdiforringelse.

Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 10 grupper fordelt på én gruppe for privatkunder og 9 grupper af erhvervskunder, idet erhvervskunder er underopdelt i branchegrupper. Privatkunderne vurderes dog samtidig efter hvilken landsdelsregion de er bosiddende i.

Den gruppevise vurdering er foretaget ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal af signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal af konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet om modelestimerne skal tilpasses kreditrisikoen for Sparekassens egen udlånsportefølje. Sparekassen har i året reguleret modellens estimer, så de passer på egne lokale forhold.

Modellens estimer danner baggrund for beregningen af de gruppevise nedskrivninger. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne med det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko ultimo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevise nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger under posten nedskrivninger på udlån.

Obligationer og aktier m.v.

Værdipapirer, der er noteret på en børs, måles til dagsværdi fastsat ud fra lukkekursen på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdi.

Finansielle aktier måles ligeledes til dagsværdi. Dagsværdien for unoterede aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler o. lign. eller alternativt kapitalværdiberegninger. Unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris. Sparekassens unoterede aktier omfatter aktier i sektorejede selskaber, og de beregnede dagsværdier herpå offentliggøres hvert kvartal af Lokale Pengeinstitutter med kommentarer og forudsætninger for beregningerne.

Alle løbende værdireguleringer på børsnoterede og unoterede værdipapirer føres i resultatopgørelsen under posten kursreguleringer.

Immaterielle aktiver

Goodwill

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdiforringelse. Der foretages ikke systematisk afskrivning af goodwill.

Den regnskabsmæssige værdi af goodwill allokeres til Sparekassens pengestrømsfrembringende enheder på overtagelsestidspunktet. Fastlæggelse af pengestrømsfrembringende enheder følger den ledelsesmæssige struktur og interne økonomistyring.

Goodwill afskrives ikke, men for hver pengestrømsfrembringende enhed testes goodwill for værdiforringelse mindst en gang årligt. Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi af den pengestrømsgenererende enheds nettoaktiver oversiger den højeste værdi af netto-salgpris og nytteværdi, der svarer til nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra enheden.

Kunderelationer

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomhedsovertagelse indregnes til kostpris, og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske brugstid afhænger af kundeloyalitet. Brugstiden revurderes årligt. Ændringer i afskrivninger som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Der foretages nedskrivningstest af kunderelationer, når der er indikation på værdifald. Der nedskrives i så fald til nytteværdien.

Nedskrivninger på goodwill og kunderelationer indregnes i resultatopgørelsen og tilbageføres ikke efterfølgende.

Grunde og bygninger

Sparekassen ejer ved afslutning af regnskabsåret 2017 alene domicilejendomme.

Domicilejendomme måles i balancen til omvurderet værdi, som er dagsværdien opgjort af eksternt mægler fratrukket akkumulerede afskrivninger og eventuelle tab for værdiforringelse.

Afskrivninger på bygninger beregnes lineært med 2 % p.a. svarende til en forventet levetid på 50 år. Afskrivningen af særlige installationer i bygninger sker over 20 – 25 år. Der afskrives ikke på grunde.

Afskrivninger og nedskrivning ved værdiforringelse indregnes i resultatopgørelsen under posten afskrivninger, medens eventuelle opskrivninger indregnes i anden totalindkomst - med fradrag af udskudt skat, og bindes under posten opskrivningsshenlæggelser. Såfremt der er foretaget opskrivninger på en ejendom, der er indregnet i opskrivningsshenlæggelser, og hvor der efterfølgende foretages nedskrivninger på samme ejendom, modregnes nedskrivningen i anden totalindkomst i den tidligere foretagne opskrivningsshenlæggelse. Såfremt en tidligere nedskrevet ejendom efterfølgende opskrives, indtægtsføres opskrivningen over resultatopgørelsen indtil hele den foretagne nedskrivning er tilbageført.

Øvrige materielle aktiver

Øvrige materielle aktiver, der består af driftsmidler, måles i balancen til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger for eventuelle værdiforringelse. Afskrivningerne beregnes ud fra aktivernes forventede brugstid, som er 1 - 8 år.

Afskrivninger og værdiforringelse indregnes i resultatopgørelsen under posten af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver.

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelsen omfatter sommerhusgrunde, som Sparekassen har overtaget fra et konkursbo. Grundene er optaget i balancen til dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg.

Aktiverne er kun midlertidigt i Sparekassens besiddelse, og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse.

Andre aktiver og passiver

Andre aktiver omfatter indtægter vedrørende regnskabsåret herunder renter, hvor betaling først modtages efter regnskabsårets udløb, samt aktiver der ikke henhører under andre aktivposter.

Andre passiver omfatter udgifter vedrørende regnskabsåret herunder renter, der først forfalder til betaling efter regnskabsårets udløb, samt passiver der ikke henhører under andre passivposter.

Regnskabsposterne måles ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår.

Periodeafgrænsningsposter under passiver omfatter indtægter vedrørende senere regnskabsperioder, som er indgået før regnskabsårets afslutning, herunder modtagne renter og provisioner. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres som nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen. Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser omfatter forpligtelser vedrørende personale, herunder jubilæumsgratualer m.v.

Garantier

De af Sparekassen afgivne garantier, specificeres i noterne under posten eventualforpligtelser. Såfremt det vurderes mest sandsynligt, at en garantiforpligtelse vil påføre Sparekassen et tab, hensættes forpligtelsen hertil under passivposten hensatte forpligtelser, og beløbet udgiftsføres i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.

Egenkapital

Renter af garantkapital og rente af hybrid kernekapital optages under posten overskudsdisponering. Sparekassens ledelse beslutter på repræsentantskabsmøde i forbindelse med regnskabsaflæggelse, hvorvidt årets resultat berettiger til udbetaling af garantrente. Garantrente vedrørende regnskabsåret 2017 udbetales således i 2018 efter afholdelse af repræsentantskabsmødet.

Opskrivningshenlæggelser omfatter opskrivning af Sparekassens domicilejendomme efter indregning af udskudt skat. Opskrivningen opløses, når ejendommen nedskrives eller sælges.

Hybrid kernekapital

Hybrid kernekapital udstedt med uendelig løbetid og uden kontraktuel forpligtelse til betaling af ydelser og renter (additional tier 1 capital under CRR) betragtes som egenkapital.

Nettobeløbet ved udstedelsen indregnes som en stigning i egenkapitalen. Betaling af renter behandles som udbytte, og indregnes direkte i egenkapitalen på det tidspunkt forpligtelsen opstår.

Ved Sparekassens indfrielse af obligationerne vil egenkapitalen på indfrielsestidspunktet blive reduceret med indfrielsesbeløbet.

Kommende regnskabsregler

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er regnskabsstandarden IFRS 9, der erstatter standarden IAS 39, trådt i kraft med virkning fra 1. januar 2018. Regnskabsstandarden IFRS 9 ændrer i væsentlig grad ved de gældende regler for klassifikation og måling af finansielle aktiver, regnskabsmæssige nedskrivninger og i nogen grad ved reglerne om regnskabsmæssig sikring.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 er tilsvarende indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleret af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Den ændrede danske regnskabsbekendtgørelse træder i kraft samtidig med IFRS 9 dvs. for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018.

IFRS 9-reglerne om finansielle instrumenter, der er indarbejdet, i den danske regnskabsbekendtgørelse, fastsætter følgende om klassifikation og måling samt nedskrivninger på finansielle aktiver:

IFRS 9 – klassifikation og måling

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver.

IFRS 9 – nedskrivninger

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1).

Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, men renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Nedskrivningerne på kunder/faciliteter i stadie 1 og 2, bortset fra den svage del af stadie 2, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne for svage stadie 2-kunder/faciliteter og stadie 3 -kunder/faciliteter foretages ved en manuel, individuel vurdering.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model ("Probability of Default"), der udvikles og vedligeholdes på Sparekassens datacentral, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af LOPI. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, som multipliceres med datacentralens "rå" PD-værdier, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivningen, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (risikoreduktionspakken, også benævnt CRR II/CRD V/BRRD II), foreslået en 5-årig overgangsordning således, at en negativ effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år. Overgangsordningen er nu besluttet, og træder i kraft samtidig med IFRS 9, dvs. 1. januar 2018.

Det er frivilligt for pengeinstitutterne at anvende overgangsordningen, men pengeinstitutterne skal meddele Finanstilsynet deres beslutning samt offentliggøre beslutningen.

Sparekassen Djursland har besluttet ikke at anvende overgangsordningen. Virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget ved ikrafttrædelse i 2018 svarer derfor til stigningen i korrektivkontoen 1. januar 2018 korrigeret for den skattemæssige effekt.

Hoved- og nøgletal

De i noterne anførte hoved- og nøgletal er opstillet og beregnet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav herom.

2. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelsen forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger af fremtidige forhold, som har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

De omtalte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som selvfølgelig er usikre og uforudsigelige. At foretage skøn, som involverer kundeforhold og andre modparter, vil i sagens natur være forbundet med usikkerhed.

Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2017, er følgende:

- Nedskrivning på udlån og tilgodehavender og hensættelser på garantier
- Værdiansættelse af dagsværdi ved sammenlægning
- Værdiansættelse af immaterielle aktiver
- Værdiansættelse af domicilejendomme
- Værdiansættelse af midlertidig overtagne aktiver
- Værdiansættelse af sektoraktier

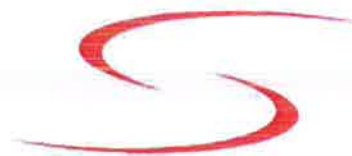
Måling af udlån

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender/hensættelse til garantier: for nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt hensættelse til garantier er der væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages, opgørelse af forventet betaling, samt opgørelse af realisationsværdien af sikkerheder. Den økonomiske afmatning medfører en større usikkerhed ved måling af engagementerne. Det kan således ikke afvises at en fortsat negativ udvikling inden for brancher hvor Sparekassen har ikke ubetydelige engagementer, ændring af praksis af den ene eller anden årsag kan medføre yderligere nedskrivninger. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger – herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividende udbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.

Landbrug udgør en betydelig del af Sparekassens udlånsportefølje, og der har de senere år været behov for større nedskrivninger på disse engagementer, idet mange landmænd har en presset økonomi, og har haft svært ved at få landbruget til at generere overskud. En afgørende faktor for nedskrivninger på disse engagementer er værdien af sikkerhederne - herunder landbrugsjorden. I de foretagne nedskrivningsberegninger på landbrugsengagementer, der er vurderet som OIV engagementer, er der anvendt en hektar pris på maksimum 160 tkr. - 175 tkr. En hektar pris på 175 tkr. er kun anvendt i et enkelt tilfælde. Sparekassen anvender retningslinjer fra Finanstilsynet både ved beregning af nedskrivninger på kunder med OIV, og ligeledes ved opgørelse af sikkerhedsværdier.

Sparekassen har desuden fokus på usikkerheden forbundet med krisen i landbruget, som for mange landmænd betyder en presset økonomi.

Udlån, hvor der ikke forligger objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), indgår i en gruppe, hvor der på porteføljeniveau vurderes, om der er et nedskrivningsbehov. Gruppevis nedskrivninger er beregnet ved hjælp af Lokale Pengeinstitutters model, der er baseret på et omfattende statistisk materiale tilrettet lokale forhold så som udvikling i huspriser, antallet af tvangsauktioner, arbejdsløshedsprocenter og antallet af konkurser. En vurdering af pengestrømme der genereres af en gruppe af kunder ved anvendelse af disse historiske data, medfører en stor grad af usikkerhed.

Risikomarkering af kunder indeholder væsentlige ledelsesmæssige skøn. Alle Sparekassens kunder med et engagement på 0,2 mio. kr. og derover er gennemgået for korrekt risikoklassifikation – en klassifikation der ajourføres løbende og som minimum i.f.m. en ny bevilling. De forhold, som specielt har påvirket de ledelsesmæssige skøn, er ejendomspriser, usikkerhed omkring egenkapital, indkomst og rådighedsbeløb.

Til reduktion af risikoen på de enkelte engagementer modtages sikkerheder – primært i form af pant i fast ejendom eller pant i driftsmateriel. Der indgår væsentlige ledelsesmæssige skøn i forbindelse med fastsættelse af sikkerhedsværdien.

Værdiansættelse ved virksomhedssammenslutninger

I forbindelse med sammenlægning af pengeinstitutter skal aktiver og forpligtelser måles og indregnes til dagsværdi. Da der ikke findes et aktivt marked for handel mellem pengeinstitutter, er der væsentlige skøn forbundet med værdiansættelse af dagsværdien og dermed af dagsværdireguleringen.

Nedskrivningstest for goodwill og kunderelationer

Nedskrivningstest på goodwill og kunderelationer indebærer skøn over, hvorledes de dele af Sparekassen, som goodwill og kunderelationer relaterer sig til, vil være i stand til at generere positive pengestrømme til at understøtte værdien af goodwill og kunderelationer. Skønnet over de forventede fremtidige pengestrømme medfører en vis usikkerhed. Den fremtidige usikkerhed er indregnet i diskonteringsrenten.

Værdifastsættelse af domicilejendomme: der er for hver enkelt ejendom indhentet en ekstern vurdering ultimo 2016. På baggrund af udviklingen i prisniveauet på fast ejendom, er der ikke indhentet nye vurderinger ultimo 2017.

Værdifastsættelse af midlertidig overtagne aktiver: de midlertidig overtagne aktiver består af et antal sommerhusgrunde, som er udbudt til salg. Værdifastsættelse sker ud fra en forventet salgspris minus realisationsomkostninger.

Der er væsentlige skøn forbundet med fastlæggelsen af salgsværdien og tidspunktet for salg af grundene.

Værdiansættelse af midlertidig overtagne aktiver er forbundet med en vis usikkerhed.

Værdiansættelse af sektoraktier: sektoraktierne værdiansættes til dagsværdi. Sektoren modtager ultimo hvert kvartal oplysning om dagsværdien i de væsentligste fællesejede selskaber fra Lokale Pengeinstitutter på baggrund af oplysninger fra selskaberne. Sparekassen anvender disse kurser. Kurserne er forbundet med en vis usikkerhed idet målingen kun i mindre grad er baseret på observerbare markedsdata. Hertil kommer, at der for en række unoterede aktier ikke har været omsætning heri i en årrække. Målingen er således forbundet med usikkerhed.

3. Risikostyring

Sparekassens virksomhed medfører, at Sparekassen er eksponeret overfor forskellige risikotyper: kreditrisici, markedsrisici, likviditetsrisici og operationelle risici.

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af, at kunderne helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser over for Sparekassen.

Markedsrisikoen er risikoen for, at markedsværdien af Sparekassens aktiver og forpligtelser ændres som følge af forandringer i markedsforholdene.

Likviditetsrisikoen er risikoen for, at der enten direkte eller indirekte opstår økonomiske tab som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne hændelser.

Det er Sparekassens overordnede politik, at Sparekassen alene påtager sig risici, som er i overensstemmelse med de forretningsmæssige principper, som Sparekassen drives efter, og som Sparekassen har de fornødne kompetencemæssige ressourcer til.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af risici, som påvirker Sparekassen.

Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen. Den daglige styring foretages af direktionen, der kan uddelegere denne til medarbejderne.

Kreditrisici

En af de væsentligste risici i Sparekassen er kreditrisikoen. Sparekassens bestyrelse har fastlagt politikker og instrukser med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter ligger indenfor de vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Der er endvidere fastlagt politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til de enkelte kreditinstitutter, som Sparekassen har forretninger med. Sparekassen tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkelteksponeringer eller brancher ikke kan ændre på Sparekassens handlefrihed. Det er således Sparekassens målsætning at eksponering mod en enkelt maksimalt må udgøre 14 % af Sparekassens samlede udlån og garantier, og at eksponering mod erhverv i alt maksimalt må udgøre 50 %. Sparekassens udlån og garantier fordelt på brancher fremgår af note 15.

Sparekassen tilstræber at opnå tilstrækkelig sikkerhed til, at afdække risikoen i de enkelte eksponeringer, ligesom der tilstræbes en passende spredning i typerne af sikkerheder. I forbindelse med sikkerheder er det væsentligt for Sparekassen, at opnå tilstrækkelig sikkerhed uanset sikkerhedens type, og uanset om det giver mulighed for modregning i forbindelse med opgørelse af kreditrisikoen i solvensopgørelsen.

Sparekassen følger løbende eksponeringer på individuel basis. Udviser eksponeringen objektiv indikation for værdiforringelse, bliver der foretaget nedskrivning på eksponeringen. Sparekassen har historisk set haft en sund kreditpolitik, og vil også i fremtiden fokusere på en effektiv styring af udlånsporteføljen.

I forbindelse med kreditgivning tilstræbes, at Sparekassen har den højest opnåelige sikkerhedsmæssige afdækning af risikoen på eksponeringen.

Ved kreditgivning til private er de vigtigste sikkerhedstyper fast ejendom, værdipapirer og køretøjer.

Ved kreditgivning til erhvervskunder er de vigtigste sikkerhedstyper fast ejendom, værdipapirer, driftsmidler og varelagre.

Sparekassens største udlån til en enkelt branche er til landbrug. Sparekassens væsentligste landbrugseksponeringer er alle individuelt vurderet, og nedskrivningsbehovet vurderes som værende tilstrækkeligt.

Kreditrisici er yderligere beskrevet i noterne 11 og 15.

Markedsrisiko

Det er Sparekassens politik, at markedsrisici holdes på et lavt niveau. Sparekassens ledelse har for hver markedsrisikotype fastsat konkrete risikorammer.

Sparekassens udlåns- og indlånsforretning samt mellemværende med andre kreditinstitutter, er for hovedpartens vedkommende indgået på variabel rentebasis.

Sparekassens renterisiko er opgjort til 4,2 %. Den væsentligste del af obligationsbeholdningen er spredt på to porteføljeaftaler.

Sparekassens valutarisiko er opgjort til 0,9 %. Sparekassens valutarisiko består af risiko på udenlandske papirer (Investeringsforening), samt på beholdning af kontant valuta.

Sparekassen er medejer af en række sektorvirksomheder. Ejerandele i disse virksomheder er forretningsmæssigt afhængig, og anses derfor ikke som værende en del af Sparekassens aktierisiko.

Markeds-, valuta- og aktierisiko: Sparekassens markedsrisici fremgår af note 26, 27 og 28.

Likviditetsrisici

Det er Sparekassens mål, at udlån finansieres af indlån og egenkapital.

Det tilstræbes endvidere, at Sparekassen, såfremt der skulle opstå en likviditetskrise, vil kunne klare de lovpålagte likviditetskrav uden væsentlige træk på ubekræftede lines.

Operationelle risici

Der foretages løbende rapportering til Sparekassens ledelse af de tab og begivenheder, som vurderes at kunne henføres til operationelle risici. Med baggrund i denne rapportering og iagttagelser i øvrigt, foretages der en vurdering af, om forretningsgange m.v. kan justeres og forbedres med henblik på minimering af operationelle risici.

IT-forsyningen, der er det væsentligste område ved vurdering af operationelle risici, er outsourcet til SDC – Skandinavisk Data Center A/S, som Sparekassen er medejer af. IT-sikkerheden vurderes løbende, og der foretages løbende de nødvendige justeringer.

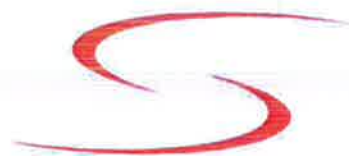
4. Hoved- og nøgletal

Resultatopgørelse	2017 tkr.	2016 tkr.	2015 tkr.	2014 tkr.	2013 tkr.
Netto rente- og gebyrindtægter.....	81.763	85.377	82.448	74.407	67.526
Kursreguleringer.....	2.329	2.035	-2.865	-2.027	3.010
Andre driftsindtægter.....	4.168	6.344	6.061	1.124	0
Udgifter til personale og administration.....	59.503	57.209	55.823	52.038	50.031
Andre driftsudgifter.....	668	595	3.668	2.934	3.093
Nedskrivninger på udlån m.v.	5.461	14.591	10.930	6.405	7.046
Resultat før skat.....	18.661	14.087	12.150	10.158	6.844
Skat.....	3.724	3.642	2.355	1.535	2.345
Årets resultat.....	14.937	10.445	9.795	8.623	4.499

Balance	2017 tkr.	2016 tkr.	2015 tkr.	2014 tkr.	2013 tkr.
Udlån	826.436	774.900	774.411	754.777	635.347
Indlån	1.595.601	1.381.897	1.314.593	1.180.072	962.950
Egenkapital.....	223.759	177.927	170.668	146.088	164.449
Aktiver i alt.....	1.894.786	1.629.202	1.552.538	1.391.596	1.162.036

Nøgletal	2017	2016	2015	2014	2013
Kapitalprocent	18,8	17,0	17,4	14,9	16,9
Kernekapitalprocent	15,7	13,8	14,1	12,2	16,9
Egenkapitalforrentning før skat	9,3	8,1	7,7	6,5	4,2
Egenkapitalforrentning efter skat	7,4	6,0	6,2	6,1	2,8
Basisindtjening pr. omkostningskrone	1,34	1,41	1,41	1,33	1,19
Indtjening pr. omkostningskrone.....	1,27	1,18	1,17	1,16	1,11
Renterisiko.....	4,2	1,0	2,6	2,8	2,4
Valutaposition	0,9	1,2	0,9	0,8	0,7
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån.....	54,7	59,1	61,5	66,2	69,8
Udlån i forhold til egenkapital.....	3,7	4,4	4,5	5,2	3,9
Årets udlånsvækst.....	6,7	0,1	2,6	18,8	3,9
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet § 152.....	369,4	325,5	312,9	261,1	301,8
Liquidty Coverage Ratio (LCR).....	238,0	435,0	634,0	N/A	N/A
Summen af store eksponeringer	37,3	48,1	51,2	75,4	42,4
Årets nedskrivningsprocent	0,4	1,2	1,0	0,6	0,9
Akkumuleret nedskrivningsprocent.....	3,8	3,7	3,3	2,6	4,8
Afkastningsgrad	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6

Noter - resultatopgørelse og balance

	2017 tkr.	2016 tkr.
5. Renteindtægter		
Udlån og andre tilgodehavender	49.778	54.063
Obligationer	6.051	6.342
I alt renteindtægter	55.829	60.405
6. Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	348	106
Indlån og anden gæld	1.248	2.391
Efterstillede kapitalindskud	2.649	2.639
I alt renteudgifter	4.245	5.136
7. Gebyrer og provisionsindtægter		
Værdipapirhandel og depoter	4.164	3.081
Betalingsformidling	4.410	4.981
Lånesagsgebyrer	12.585	12.844
Garantiprovision	1.134	1.062
Øvrige gebyrer og provisioner	8.936	8.371
I alt gebyrer og provisionsindtægter	31.229	30.339
8. Kursreguleringer		
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	0	-599
Obligationer	-3.486	-2.320
Aktier m.v.	5.423	4.547
Valuta	337	354
Aktiver tilknyttet puljeordninger	11.852	10.336
Indlån i puljeordninger	-11.852	-10.336
Øvrige aktiver	55	53
I alt kursreguleringer	2.329	2.035
9. Nettorente- og gebyrindtægter og kursreguleringer fordelt på aktivitetsområder		
Filialnet	72.308	76.169
Markedsaktivitet	7.936	8.319
Øvrige	3.848	2.924
I alt nettorente- og gebyrindtægter og kursreguleringer fordelt	84.092	87.412

	2017 tkr.	2016 tkr.
10. Udgifter til personale og administration		
Lønninger og vederlag til direktion, bestyrelse og væsentlige risikotagere:		
Direktion	1.602	1.570
Antal af direktionsmedlemmer.....	1	1
Bestyrelse.....	676	671
Antal af bestyrelsesmedlemmer	11	9
I alt	2.278	2.241
Specifikation af vederlag til direktion:		
Peter Lading Sørensen		
Løn, fri bil, reg. feriepengeforpligtelse m.m.	1.602	1.570
I alt	1.602	1.570
Specifikation af vederlag til bestyrelse:		
Formand Christian St. Nielsen	34	137
Formand Pernille Amstrup-Bønløkke	125	82
Næstformand Paul Busk Jensen	76	82
Særlig regnskabskyndig Leif R. Jensen	32	95
Særlig regnskabskyndig Allan Thorhauge	73	0
Christian Greve	55	55
Palle Knudsen	55	55
Lene Brejnegaard.....	55	55
Niels Ole Birk Nielsen	42	0
Anker Høgh Rasmussen	9	0
Torben V. Blach	9	0
Jan Ellegaard	14	55
Karen F. Lisvad.....	55	55
Martin Ulsfort	42	0
Personaleudgifter:.....	26.558	26.449
Pensioner	2.838	2.884
Udgifter til social sikring	4.638	4.677
I alt	34.034	34.010
heraf ansatte med væsentlig indflydelse på Sparekassens risikoprofil:		
Lønninger	3.433	2.951
Pensioner	366	318
Udgifter til social sikring	563	463
I alt	4.362	3.732
Antal ansatte med indflydelse på Sparekassens risikoprofil .. (ændret fra 4 til 5 pr. 1/4-2017)	5	4
Øvrige administrationsudgifter	23.191	20.958
I alt udgifter til personale og administration	59.503	57.209

Noter - resultatopgørelse og balance

Pensionstilsagn

Sparekassen har ikke givet pensionstilsagn til nuværende eller forhenværende medlemmer af Sparekassens direktion.

Incitamentsprogrammer

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for bestyrelse, direktion, medarbejdere eller væsentlige riskotagere.

Aflønning

Sparekassens bestyrelse, direktion og medarbejdere aflønnes alle med fast vederlag. Der sker ikke aflønning af repræsentantskabsmedlemmer.

	2017 tkr.	2016 tkr.
Antal beskæftigede		
Det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltidsbeskæftigede:		
Ansatte beskæftigede med kreditinstitutvirksomhed.....	50,68	53,56
Øvrige.....	0,03	0,06
I alt	50,71	53,62
Revisionshonorar		
Lovpligtig revision af årsregnskabet	319	319
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	64	65
Andre ydelser.....	260	45
Samlet udgiftsført honorar til revisionsvirksomheder	643	429
Honorar for andre erklæringer med sikkerhed vedrører lovpligtige erklæringer overfor offentlige myndigheder. Honorar for andre ydelser vedrører løbende rådgivning i forbindelse med overtagelsen af Søby-Skader-Halling Sparekasse og Finanstilsynets ordinære inspektion i Sparekassen samt diverse regnskabsmæssig rådgivning.		
11. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender i regnskabsåret		
Individuelle nedskrivninger på udlån og garantier		
Nedskrivninger	17.374	12.386
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår ..	-4.702	-2.020
Værdiregulering af overtagne aktiver.....	196	1.426
Individuelle nedskrivninger m.v. i alt.....	12.868	11.792
Gruppevise nedskrivninger		
Nedskrivninger	585	5.585
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår ..	-4.908	0
Gruppevise nedskrivninger m.v. i alt.....	-4.323	5.585
Samlede nedskrivninger		
Individuelle og gruppevise nedskrivninger i alt i årets løb.....	8.545	17.377
Endelig tabt (afskrevet) uden forudgående hensættelse	463	28
Renter af nedskrevne fordringer	-2.494	-2.393
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-1.053	-421
Årets resultatpåvirkning af nedskrivninger i alt	5.461	14.591

Noter - resultatopgørelse og balance

	2017 tkr.	2016 tkr.
Individuelle nedskrivninger		
Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender primo.....	31.822	29.908
Årets nedskrivninger.....	17.374	12.386
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår ..	-4.702	-3.402
Endeligt tabt tidligere individuelt nedskrevet.....	-3.529	-7.070
Individuelle nedskrivninger på udlån ultimo.....	40.965	31.822
Gruppevise nedskrivninger		
Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender primo.....	9.780	4.195
Årets nedskrivninger.....	585	5.585
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår ..	-4.908	-275
Overtaget nedskrivninger ved fusion.....	0	275
Gruppevise nedskrivninger på udlån ultimo	5.457	9.780
Nedskrivninger og værdiregulering på udlån og andre tilgodehavender		
Individuelle nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender ...	40.965	31.822
Gruppevise nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender.....	5.457	9.780
Nedskrivninger i alt	46.422	41.602
Værdiregulering på overtagne udlån	21.883	12.751
Nedskrivninger og værdireguleringer på udlån	68.305	54.353
12. Skat		
Skat af årets skattepligtige indkomst	-1.921	-73
Regulering af udskudt skat tidligere regnskabsår	-100	-221
Regulering af aktuel skat tidligere regnskabsår.....	-215	0
Regulering af udskudt skat	-792	-2.486
Beregnet skat i alt	-3.028	-2.780
Skat af egenkapitalbevægelser.....	-696	-862
Skat i alt i resultatopgørelsen	-3.724	-3.642
Beregning af effektiv skatteprocent		
Selskabsskatteprocent i Danmark	22,0 %	22,0 %
Regulering for skat af skattefrie indtægter og ikke fradragsberettigede omkostninger m.v.	-3,7 %	2,3 %
Regulering af tidligere års skatter.....	1,7 %	1,6 %
Effektiv skatteprocent	20,0 %	25,9 %
Udskudte skatteaktiver og skattepassiver specificeres således:		
Materielle aktiver.....	467	576
Immaterielle aktiver.....	-286	487
Udlån	1.263	1.221
Skattemæssige underskud.....	0	52
Andre aktiver og passiver	44	44
Udskudte skatteaktiver og skattepassiver netto.....	1.488	2.380

Noter - resultatopgørelse og balance

	2017	2016
13. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	56.153	71.358
I alt tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker ..	56.153	71.358
14. Aktivposter fordelt efter restløbetider		
<i>Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker</i>		
Anfordring	56.153	71.358
I alt tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker ...	56.153	71.358
<i>Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi</i>		
Anfordring	368	0
I alt udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi.....	368	0
<i>Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris</i>		
Til og med 3 måneder	119.535	0
Over 3 måneder til og med 1 år	184.897	226.423
Over 1 år til og med 5 år	289.134	313.424
Over 5 år	232.502	235.053
I alt udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris ..	826.068	774.900
15. Relativ fordeling af udlån opgjort til amortiseret kostpris og garantidebitorer		
1. Offentlige myndigheder	0,0 %	0,0 %
2. Erhverv, herunder:		
a) Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri.....	8,9 %	8,7 %
b) Industri og råstofindvinding	2,8 %	2,8 %
c) Energiforsyning	0,7 %	0,5 %
d) Bygge- og anlæg.....	3,4 %	3,9 %
e) Handel.....	4,3 %	5,2 %
f) Transport, hoteller og restauranter	2,1 %	2,3 %
g) Information og kommunikation.....	0,2 %	0,1 %
h) Finansiering og forsikring	1,1 %	1,0 %
i) Fast ejendom	6,1 %	6,7 %
j) Øvrige erhverv	5,9 %	6,0 %
Erhverv i alt.....	35,5 %	37,2 %
3. Private	64,5 %	62,8 %
I alt (pkt.1-3)	100,0 %	100,0 %

Fordelingen er i overensstemmelse med branchekategorier, som anvendes af Danmarks Statistik og Nationalbanken.

Noter - resultatopgørelse og balance

16. Nedskrivninger af udlån og tilgodehavender

Udlån, hvor der er indtruffet objekt indikation for værdiforringelse, som er indregnet i balancen med en regnskabsmæssig værdi større end 0.

Individuelle nedskrivninger:

	2016 2017 tkr.	2015 2016 tkr.
Værdiansættelse af lån med OIV før nedskrivning	181.028	175.504
Nedskrivning	30.498	24.403
Værdiansættelse af lån med OIV efter nedskrivning	150.530	151.101

Gruppevise nedskrivninger:

Værdiansættelse af lån med OIV før nedskrivning	698.084	716.588
Nedskrivning	5.457	9.780
Værdiansættelse af lån med OIV efter nedskrivning	692.627	706.808

Standardvilkår

Erhvervs kunder: Typisk er der et opsigelsesvarsel fra Sparekassens side på 3 måneder. Ved misligholdelse er det dog muligt for Sparekassen at tilsidesætte dette. Ved nyudlån, låneforhøjelser samt lån mod sikkerheder stilles der normalt krav om, at kunden løbende afleverer økonomiske oplysninger til Sparekassen.

Privat kunder: Typisk er der et opsigelsesvarsel fra Sparekassens side på 3 måneder. Fastforrentede pantebreve er dog uopsigelige fra Sparekassens side i hele udlånsperioden. Ved misligholdelse er det dog muligt for Sparekassen at tilsidesætte dette. Der stilles normalt krav om økonomiske oplysninger ved nyudlån samt ændringer til eksisterende udlån.

Beskrivelse af sikkerheder

Sparekassen ønsker, i det omfang det er muligt, at reducere risikoen i forbindelse med indgåede forretninger med sine kunder ved, at modtage sikkerheder i form af pant i fysiske aktiver, værdipapirer, bankindeståender m.v. samt via modtagne garantier, kautioner, tilbagetrædelseserklæringer m.v. De mest anvendte sikkerheder er pant i fast ejendom og værdipapirer. Sparekassen overvåger løbende værdien af de modtagne sikkerheder.

	2017 tkr.	2016 tkr.
17. Immaterielle aktiver		
Goodwill		
<i>Kostprisen</i>		
Kostpris primo	11.090	11.088
Tilgang i årets løb	0	6
Afgang i årets løb	0	4
Goodwill ultimo i alt	11.090	11.090
Kunderelationer		
<i>Kostprisen</i>		
Kostpris primo	11.753	11.753
Tilgang i årets løb	3.000	0
Samlet kostpris ultimo	14.753	11.753
<i>Ned- og afskrivninger</i>		
Ned- og afskrivninger primo	2.297	1.123
Årets afskrivninger	1.176	1.174
Samlede ned- og afskrivninger ultimo	3.473	2.297
Kunderelationer ultimo i alt	11.280	9.456
Immaterielle aktiver ultimo i alt	22.370	20.546

Værdiforringelsestest: testen sammenholder den regnskabsmæssige værdi med den estimerede nutidsværdi af forventede fremtidige pengestrømmer (nyttéværdi). Den særlige gældsstruktur i finansielle virksomheder medfører, at beregningsgrundlaget for nutidsværdien af fremtidige betalingsstrømme baseres på en forenklet egenkapitalmodel.

Egenkapitalmodellen tager udgangspunkt i afdelingens netto rente- og gebyrindtægter fratrukket direkte lønomkostninger samt andel af fælles omkostninger realiseret i 2017. Desuden fratrækkes forventet nedskrivningsbehov.

Værdiforringelsestest har i 2017 ikke givet anledning til nedskrivning af immaterielle aktiver.

Cash flow i terminalperioden

Cash flow i terminalperioden repræsenterer indtjening i de foregående år voksende med en konstant rate. Væksten er fastsat til 1 %. Væksten er fastsat på baggrund af forventninger til vækst i makroøkonomien.

Diskonteringsfaktoren

Diskonteringsfaktoren, som er anvendt til at beregne den tilbagediskonterede værdi af fremtidigt cash flow er 10,6 % før skat ved 22 % skat svarende til Sparekassens forventede afkastkrav på egenkapital og fremmed kapital. Efter skat udgør diskonteringsfaktoren 8,2 %

Noter - resultatopgørelse og balance

	2017 tkr.	2016 tkr.
Primære forudsætninger:		
Erhvervet goodwill	11.090	11.090
Budgetperiode.....	5 år	5 år
Gennemsnitlig årlig vækst i budgetperioden	1,0 %	1,0 %
Gennemsnitlig årlig vækst i terminalperioden.....	1,0 %	1,0 %
Diskonteringsfaktor før skat	10,6 %	10,6 %
Diskonteringsfaktor efter skat.....	8,2 %	8,2 %
18. Grunde og bygninger		
<i>Domicilejendomme</i>		
Omvurderet værdi primo	10.575	15.660
Tilgang i årets løb.....	1.604	238
Årets afskrivninger	-389	-510
Værdiændringer, indregnet i anden totalindkomst	0	-782
Op- og nedskrivninger	-415	-4.031
Omvurderet værdi ultimo.....	11.375	10.575
Sparekassens domicilejendomme er omvurderet til dagsværdi pr. 31.12.2016 af statsaut. ejendomsmægler & valuar MDE. På baggrund af udviklingen i prisniveauet på fast ejendom, er der ikke indhentet nye vurderinger ultimo 2017.		
19. Øvrige materielle aktiver		
<i>Kostprisen</i>		
Kostpris primo	20.937	19.290
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer.....	1.280	2.457
Afgang i årets løb	0	810
Samlet kostpris ultimo.....	22.217	20.937
<i>Ned- og afskrivninger</i>		
Ned- og afskrivninger primo	13.262	11.993
Årets afskrivninger	1.988	1.778
Tilbageførsel af afskrivninger.....	0	509
Samlede ned- og afskrivninger ultimo	15.250	13.262
Øvrige materielle anlægsaktiver ultimo i alt.....	6.967	7.675

Noter - resultatopgørelse og balance

	2017	2016
	tkr.	tkr.
20. Indlån fordelt efter restløbetider		
<i>Indlån og anden gæld</i>		
Anfordring	1.246.691	1.079.362
Til og med 3 måneder	5.642	9.865
Over 3 måneder til og med 1 år	9.590	9.837
Over 1 år til og med 5 år	25.313	30.134
Over 5 år	80.675	82.251
I alt indlån og anden gæld.....	1.367.911	1.211.449
21. Indlån og anden gæld fordelt efter type		
<i>Indlån og anden gæld</i>		
Anfordring	1.241.978	1.079.362
Opsigelse	0	750
Tidsinds kud	4.235	9.225
Særlige indlånsformer	121.698	122.112
I alt indlån og anden gæld.....	1.367.911	1.211.449
22. Efterstillede kapitalinds kud		
Efterstillede kapitalinds kud, der kan medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlaget efter reglerne i CRR.....	36.000	36.000

Supplerende kapital: 36,0 mio. kr. udstedt 1. september 2014, fast rente 7,35 % p.a. frem til 1. september 2019. Herefter CIBOR3 + 6,53 % i margin. Kapitalen er konverterbar til garantkapital, såfremt Sparekassens egentlige kernekapitalprocent falder til under 7 %.

23. Regnskabsmæssig sikring

Sparekassen har ikke foretaget sikring af poster i balancen ved anvendelse af finansielle instrumenter.

24. Nærtstående parter

Transaktioner med nærtstående parter sker på markedsvilkår.

Nærtstående parter med bestemmende indflydelse over Sparekassen:

Ingen har bestemmende indflydelse.

Noter - resultatopgørelse og balance

	2017 tkr.	2016 tkr
Transaktioner med nærtstående parter i regnskabsåret		
Størrelsen af lån til – samt pant, kaution eller garanti med oplysninger om de væsentligste vilkår – stillet for nedennævnte ledelsesmedlemmer		

Direktion

Lån m.v.	251	2.580
Sikkerhedsstillelser	0	0

Transaktionen består af en 6 %-tabsgaranti stillet overfor Totalkredit og et udstedt MasterCard.

Rentesatsen på lån m.v. til direktionen og evt. dennes nærtstående parters lån var ultimo 2017 0,0 % p.a. (MasterCard).

Bestyrelse

Lån m.v.	26.645	22.716
Sikkerhedsstillelser	12.398	5.534

Rentesatser på lån m.v. til bestyrelsen og evt. dennes nærtstående parters lån lå ultimo 2017 i intervallet 2,00 % – 15,25 %. Satserne omfatter også evt. lån til medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer.

Alle lån, kreditter m.v. til direktion og bestyrelse er ydet på normale og sædvanlige markedsmæssige vilkår, herunder såvel rente- som garantiprovisionsatser.

25. Retssager m.v.

Sparekassen er ikke bekendt med mulige retssager.

26. Markedsrisici

Renterisiko på gældsinstrumenter

Fordelt på valutaer

DKK	7.147	1.434
I alt renterisiko på positioner.....	7.147	1.434

Renterisiko i % af kernekapital efter fradrag	4,2 %	1,0 %
---	-------	-------

Renterisikoen er udtryk for det forventede tab på rentepositioner som følge af en stigning i renten på 1 %.

Noter - resultatopgørelse og balance

	2017 tkr.	2016 tkr.
27. Valutarisiko		
Valutakursindikator 1	1.511	1.602
I alt valutakursindikator 1	1.511	1.602
Valutaindikator 1 i % af kernekapital efter fradrag	0,9 %	1,2 %

Valutarisikoen er udtryk for risikoen for tab på Sparekassens positioner i fremmed valuta, når valutakursen ændrer sig negativt med 2 % i forhold til eksponering.

Valutaindikator 1 beregnes som den største sum af henholdsvis positioner i valuta, hvor Sparekassen har et nettotilgodehavende, og sum af positioner i valuta, hvor Sparekassen har nettogæld. Den største af disse positioner sættes i forhold til kernekapitalen efter fradrag.

Med udgangspunkt i Sparekassens positioner i EUR og øvrige valutaer er kursfølsomheden vurderet i forhold til opgørelsen af en sandsynlig valutakursrisiko. Kursrisikoen i forhold til EUR skønnes at udgøre 2,25 %, mens kursrisikoen på øvrige valutaer skønnes til at udgøre 12,0 %.

Positioner i EUR.....	1.185	1.166
Valutarisiko 2,25 %	27	26
Positioner i andre valutaer	326	436
Valutarisiko 12 %	39	52
Negativ effekt på årets resultat før skat	66	78
Negativ effekt på egenkapital	51	61

28. Aktierisiko

Beholdning unoterede aktier og andre kapitalandele.....	78.470	59.727
I alt aktieportefølje	78.470	59.727
Aktieeksponering i % af kernekapital efter fradrag	0,0 %	0,0 %

Sparekassens aktieeksponering opgøres som Sparekassens beholdning af børsnoterede aktier i % af kernekapitalen efter fradrag - andre kapitalandele indgår ikke i beregningen, men påvirker Sparekassens aktierisiko, og indgår i den følgende beregning.

Aktierisikoen er udtryk for risikoen for tab på porteføljen, når aktiekurserne falder.

Sandsynlige kurstab opgøres i forhold til et kurstab på 30 % på børsnoterede aktier, og i forhold til et kurstab på 15 % på unoterede aktier.

Noter - resultatopgørelse og balance

	2017 tkr.	2016 tkr.
Kursfald på 15 % - unoterede aktier	11.771	8.959
Negativ effekt på årets resultat før skat	11.771	8.959
Negativ effekt på egenkapital	9.181	6.988

Pantsætninger

Sparekassen har ikke stillet pant eller anden sikkerhed i aktiver

Eventualforpligtelser

Finansgarantier	53.356	55.715
Tabsgarantier for realkreditlån	165.985	132.847
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	86.807	90.010
Øvrige eventualforpligtelser	32.436	41.459
I alt	338.584	320.031

Andre forpligtede aftaler

Øvrige forpligtelser.....	45.118	44.269
I alt	45.118	44.269

Sparekassen anvender Skandinavisk Data Center A/S som datacentral. Ved udtræden af denne aftale inden for aftalens opsigelsesperiode er Sparekassen maksimalt pligtig til at skulle betale 38,7 mio. kr. svarende til, hvad der skulle være betalt i 48 måneder + Sparekassens andel af immaterielle anlægsaktiver.

Den resterende del af forpligtelsen er Sparekassens huslejepligtelser i.f.m. leje af lokaler til Sparekassens afdelinger i Allingåbro og i Auning.

Noter - resultatopgørelse og balance

	2017 tkr.	2016 tkr.
29. Pensionspuljer		
Resultatopgørelse		
Renteindtægter/terminspræmie af:		
Kontantindestående	-6	0
Øvrige obligationer	0	927
Renteindtægter i alt	-6	927
Udbytte af:		
Udbytte af aktier m.v.	0	372
Investeringsforeningsandele	97	2.585
Udbytte i alt	97	2.957
Kursregulering af:		
Øvrige obligationer m.v.	0	1.350
Aktier m.v.	0	-286
Investeringsforeningsandele	11.765	6.287
Valuta	0	-16
I alt kursregulering	11.765	7.335
Gebyrer og provisionsudgifter	4	883
Puljernes resultat	11.852	10.336
Balanceoplysninger		
Aktiver		
Kontantindestående	975	766
Investeringsforeningsandele	226.240	168.963
Andet	475	718
Aktiver i alt	227.690	170.447
Passiver		
Samlet indlån	227.690	170.447
Passiver i alt	227.690	170.447

30. Virksomhedsovertagelser

Sparekassen Djursland og Søby Skader Halling Sparekasse blev pr. 31. oktober 2017 sammenlagt med Sparekassen Djursland som det fortsættende pengeinstitut.

Købesummen udgjorde 37,5 mio. kr., som jf. aftale blev afregnet til Fonden for Søby Sparekasse med 27,5 mio. kr., og indskudt som nytegnat garantkapital i Sparekassen Djursland og med 10 mio. kr. kontant.

Dagsværdien af de overtagne nettoaktiver kan opgøres til 38,7 mio. kr. Forskelsværdien kan herefter opgøres til 1,2 mio. kr.

Forskelsbeløbet indregnes som badwill under andre driftsindtægter i resultatopgørelsen.

Dagsværdiopgørelse	tkr.
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	33.162
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	2.870
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	69.627
Obligationer til dagsværdi	84.904
Aktier m.v.	10.969
Immaterielle aktiver (kunderettigheder)	3.000
Grunde og bygninger i alt	800
Domicilejendomme	800
Øvrige materielle aktiver	27
Aktuelle skatteaktiver	150
Andre aktiver	276
Periodeafgrænsningsposter	730
Aktiver i alt	206.515
Overtagne forpligtelser	
Indlån og anden gæld	164.659
Andre passiver	2.877
Periodeafgrænsningsposter	283
Forpligtelser i alt	167.819
Overtagne nettoaktiver	38.696
Købesum	37.500
Forskelsværdi	1.195

Kapitalopgørelse

	2017 tkr.	2016 tkr.
Kapitalgrundlag opgjort på baggrund af Kapitalkravsforordningen - CRR		
Egenkapital ex. hybrid kernekapital	208.759	162.927
Opskrivningshenlæggelser	0	0
Egentlig kernekapital før fradrag.....	208.759	162.927
Foreslået udbytte	-3.319	-1.740
Immaterielle aktiver	-22.370	-20.545
Udskudt aktiveret skatteaktiv	-1.488	-2.380
Øvrige fradrag	-21.944	-12.515
Egentlig kernekapital efter fradrag	159.638	125.747
Hybrid kernekapital	15.000	15.000
Kernekapital før fradrag	174.638	140.747
Øvrige fradrag	-2.597	-3.838
Kernekapital efter fradrag	172.041	136.909
Supplerende kapital	36.000	36.000
Kapitalgrundlag før fradrag	208.041	172.909
Øvrige fradrag	-2.597	-3.838
Kapitalgrundlag efter fradrag	205.444	169.071
Kreditrisiko.....	821.817	780.547
Markedsrisiko.....	114.097	71.911
Operationel risiko.....	156.517	142.094
Risikoeksponering	1.092.431	994.552

Jf. artikel 92 i Kapitalkravsforordningen – CRR kan følgende beregnes:

Kapitalprocent beregnet som kapitalgrundlag efter fradrag i procent af risikoeksponering i alt	18,8 %	17,0 %
Kernekapitalprocent beregnet som kernekapital efter fradrag i procent af risikoeksponering i alt	15,7 %	13,8 %
Egentlig kernekapitalprocent beregnet som egentlig kernekapital efter fradrag i procent af risikoeksponering i alt.....	14,6 %	12,6 %
Minimumskapitalkrav jf. artikel 93 i Kapitalkravsforordningen - CRR	37.241	37.169
Sparekassens individuelle solvensbehov¹ jfr. lov om finansiel virksomhed § 124 stk. 3 er pr. 31.12.2017 opgjort efter Kreditreservationsmodellen – 8+	10,3 %	10,9 %

¹ Opgørelsen af solvensbehovet er ikke omfattet af revision af årsregnskabet.